

คำนำ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และกรอบนโยบาย ทิศทางในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ที่กำหนดขึ้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2548 – 2552) ฉบับนี้ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ตลอดจนเป็นแผนงานในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2548 – 2552) ที่ได้จัดทำขึ้นจะส่งผลให้การพัฒนาเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 1

บทนำ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจรับผิดชอบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในเขตเมืองและชนบทซึ่งก็คือพื้นที่ทั้งจังหวัด ซึ่งแตกต่างจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น (เทศบาล อบต. เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร) จะรับผิดชอบต่อการพัฒนาสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเมืองหรือชนบทเท่านั้น ดังนั้น กระบวนการในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) และนำเครื่องมือการบริหารที่ทันสมัย คือกระบวนการวางแผนพัฒนามาใช้ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อให้มีกระบวนการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น โดยการประสานแนวทางในการวางแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนในระดับต่าง ๆ โดยในบทนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

ความเป็นมาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัด

ความเป็นมา ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สืบเนื่องมาจากแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นหนักในการพัฒนาทุกสาขาทุกด้านให้ครอบคลุมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ทั่วทั้งจังหวัด กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางระเบียบ ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มีระยะเวลา 5 ปี

วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัด

1. เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางนโยบายการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในอนาคต
2. เพื่อเป็นการกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินงานอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด ใครเป็นผู้ดำเนินงานหรือรับผิดชอบ
3. เพื่อให้การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นไปโดยสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ในการที่จะกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้อง
4. เพื่อระดมความคิดเห็น และความร่วมมือของทุกฝ่าย ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประสานและสอดคล้องกันในการดำเนินงาน เพื่อให้มีการระดมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา

ลักษณะและองค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. เป็นแผนงานโครงการที่แก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการ ตอบสนองนโยบาย และพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่น
2. เป็นแผนที่กำหนดแนวทางการพัฒนาจากยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยทั่วไปแบ่งออกเป็นตามลักษณะสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละแห่ง
3. เป็นแผนใน 3 ระยะ คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และการจัดทำแผนปฏิบัติการ
4. เน้นโครงการปฏิบัติจริง (Project Oriented) ซึ่งโครงการเหล่านี้อาจจะเป็นโครงการที่นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ หรือเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่มีผลกระทบหรือมีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็สามารถบรรจุอยู่ในแผนได้ โดยการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยดำเนินงานนั้น ๆ เพื่อการพัฒนอย่างเป็นระบบ
5. มีองค์กรในรูปคณะกรรมการรับผิดชอบ ในการจัดทำที่ชัดเจนหลายระดับ ซึ่งแต่ละระดับก็จะมีจุดมุ่งหมายและบทบาทเป็นการเฉพาะเรื่องไป เพื่อให้เป็นแผนที่สอดคล้องทั้งจากระดับสูงและระดับล่าง (Top down-Bottom up plan)
6. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัด มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์

การพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้ทุกจังหวัดจะรับนโยบายและผสมผสาน แนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง ทบวง กรม มาพิจารณาร่วมกับศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

3

ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารส่วนจังหวัด

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน แต่ในรายละเอียดบางอย่างของขั้นตอนแต่ละระดับอาจแตกต่างกันไปบ้าง เนื่องจากมีองค์ที่เกี่ยวข้อ มากน้อยต่างกัน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ
2. การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน และกำหนดประเด็นในการพัฒนา
3. การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่น
4. การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. การกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนาท้องถิ่น
6. การกำหนดและบูรณาการแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น
7. การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น
8. การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดการประสานการดำเนินการพัฒนาในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างเป็นระบบ ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือที่เกี่ยวข้อง โดยจะช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนและความขัดแย้งตลอดจนเป็นการประหยัดทรัพยากรทางการบริหาร
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีทิศทางและแนวทางการพัฒนา ที่ชัดเจนสามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนตอบสนองความต้องการของประชาชนสนองตอบนโยบายระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นที่มีอยู่
3. ทำให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมดำเนินงานโครงการพัฒนาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
4. ทำให้การบริหารและการพัฒนามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.1 สภาพทั่วไป

1) ด้านกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่ บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจาก กรุงเทพฯ 445 กม. อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15-17 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101-103 องศาตะวันออกมีพื้นที่ 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือ 6.8 ล้านไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง รวม 9 จังหวัดดังนี้

✧ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู

✧ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

✧ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมหาสารคาม

✧ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดขอนแก่น โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีพื้นที่สูงต่ำสลับเป็นลูกคลื่นลาดเทลงไปทางทิศตะวันออก และทิศใต้มีที่ราบลุ่ม บางตอนแถบลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำพอง พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางโดยเฉลี่ย 100 -200 เมตร ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูงและภูเขา ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ สามารถแบ่งสภาพพื้นที่ของจังหวัดออกได้ 3 ส่วน คือ

1. บริเวณที่สูงทางตะวันตก สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาในเทือกเขาตองพญาเย็น บางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นถึงลอนลึก สภาพ ภูมิประเทศลักษณะนี้ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสีชมพู ภูผาม่าน ภูเวียง หนองเรือ อุบลรัตน์ และพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของอำเภอเขาสนกวางน้ำพอง เมือง บ้านฝาง และมัญจาคีรี

2. บริเวณที่สูงตอนกลาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งที่ดอนสลับที่นา บางส่วนเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ สภาพภูมิประเทศลักษณะนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอกระนวน ตอนกลาง และบริเวณตะวันออกของอำเภอเขาสนกวาง อำเภอโนนน้ำพอง และพื้นที่ทางทิศเหนือของอำเภอเมือง

3. บริเวณแอ่งโคราช ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งที่ดอนสลับที่นา และบางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม นอกจากนี้ยังมีบางส่วนเป็นพื้นที่สูง บริเวณนี้บางส่วนอยู่ในลุ่มน้ำชี ครอบคลุม

บริเวณพื้นที่ตอนกลางถึงตอนล่างของอำเภอเมือง มัญจาคีรี ตอนล่างของอำเภอบ้านฝาง และครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ บ้านไผ่ พระยืน ชนบท แวงใหญ่ แวงน้อย พล และหนองสองห้อง

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศของจังหวัดขอนแก่น โดยทั่วไปมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบทุ่งหญ้าในเขตร้อน คือ มีฝนตกสลับกับแห้งแล้งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกเฉียงเหนือ มีอุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย 38.2 องศาเซลเซียส สำหรับสถิติอุณหภูมิสูงสุดในรอบ 46 ปี วัดได้ 42.8 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2503 อุณหภูมิต่ำสุด 5.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2518

ปี 2545 จังหวัดขอนแก่น มีอุณหภูมิสูงสุด 40.0 องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมีนาคม โดยอุณหภูมิต่ำสุดจะอยู่ในช่วงเดือนมกราคม 14.2 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนในปี 2545 มีฝนตก 105 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,402.6

มิลลิเมตร เดือนกันยายนฝนตกมากที่สุด ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 368.9 มิลลิเมตร

ฤดูกาล ประกอบด้วย 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม โดยจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ สภาพอากาศจะหนาวเย็น โดยทั่วไปจะหนาวจัดในช่วงเดือนธันวาคม จนถึงเดือนมกราคมของทุกปี อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 15.4 องศาเซลเซียส

ลักษณะทางธรณีวิทยา

ดินในพื้นที่ของจังหวัดขอนแก่น สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. **กลุ่มดินตะกอน** เป็นกลุ่มดินที่สามารถแบ่งย่อยได้ ดังนี้ กลุ่มดินทั่วไปตะกอนกับดินนาทั่วไปครอบคลุมพื้นที่ ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอหนองเรือ และบางส่วนของอำเภอมัญจาคีรี กระนวน น้ำพอง สีชมพู ภูเวียง

อุบลรัตน์ เมือง พระยืน และอำเภอเปือยน้อย กลุ่มดินดินตะกอนกับดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 13 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด อยู่ในพื้นที่ของอำเภอภูเวียง หนองเรือ น้ำพอง และ

อำเภอเขาสวนกวาง กลุ่มดินนาดีคละกับดินไรทั่วไป มีอยู่ประมาณร้อยละ 2 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด อยู่บริเวณตอนกลางของเขตติดต่อระหว่างอำเภอน้ำพอง และอำเภอกระนวน

2. กลุ่มดินนา สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้ กลุ่มดินนาทั่วไปมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอหนองสองห้องและบางส่วนของอำเภอพล ชนบท แวงน้อย แวงใหญ่ บ้านฝาง เมือง มัญจาคีรี ภูเวียง อุบลรัตน์ และอำเภอเขาสวนกวาง กลุ่มดินนาดี มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่จังหวัด อยู่บริเวณลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำเซิน ลุ่มน้ำพอง และในเขตอำเภอชนบท พระยืน เมือง น้ำพอง อุบลรัตน์ สีชมพู ชุมแพ หนองเรือ และพื้นที่ส่วนน้อยของอำเภอหนองสองห้อง กลุ่มดินนาเค็ม มีปริมาณเล็กน้อย และอยู่ในบริเวณตอนล่างสุดของอำเภอหนองสองห้อง

3. กลุ่มดินไร สามารถแบ่งเป็นกลุ่มดินได้ดังนี้ กลุ่มดินไรทั่วไป มีพื้นที่มากกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอแวงใหญ่ แวงน้อย มัญจาคีรี บ้านไผ่ พระยืน หนองสองห้อง ชนบท เมือง น้ำพอง กระนวน เขาสวนกวาง อุบลรัตน์ และบางส่วนด้านทิศตะวันตกของอำเภอสีชมพู และอำเภอชุมแพ กลุ่มดินไรดีมีพื้นที่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมบางส่วนของอำเภอชุมแพ ภูผาม่าน สีชมพู เขาสวนกวาง และอำเภอกระนวน กลุ่มดินไรดีมีพื้นที่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ทางทิศตะวันตกแถบอำเภอภูผาม่าน สีชมพู และชุมแพ ซึ่งอยู่ในเขตที่สูงด้านตะวันตกของจังหวัด กลุ่มดินทรายมีกระจายกระจายอยู่ในบริเวณตอนบนตอนกลาง และบริเวณทางตอนล่างด้านตะวันออกของจังหวัด ซึ่งอยู่ในบริเวณอำเภอบ้านไผ่ เปือยน้อย ชนบท พล หนองสองห้อง บ้านฝาง เมือง น้ำพอง กระนวน เขาสวนกวาง และอุบลรัตน์

4.กลุ่มดินภูเขาและที่สูง มีอยู่ทางด้านตะวันตกตอนเหนือและบริเวณตอนกลางของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด และอยู่ในเขตอำเภอเขาสวนกวาง อุบลรัตน์ ภูผาม่าน ชุมแพ ภูเวียง มัญจาคีรี หนองเรือ บ้านฝาง และอำเภอน้ำพอง

ดินที่เป็นปัญหาของจังหวัดได้แก่ ดินทราย กระจายกระจายอยู่บริเวณซีกตะวันออกของจังหวัด บริเวณอำเภออุบลรัตน์ เขาสวนกวาง น้ำพอง กระนวน เมือง บ้านฝาง บ้านไผ่ ชนบท เปือยน้อย พล และอำเภอหนองสองห้อง ดินทรายเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย เป็นอุปสรรคต่อการซุดบ่อหรือสระ เพื่อเก็บกักน้ำ ดินชั้นส่วนใหญ่เป็นดินที่มีหน้าดินตื้น มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอยู่ในบริเวณอำเภอภูผาม่าน ชุมแพ สีชมพู เขาสวนกวาง อุบลรัตน์ และตอนบนสุดของอำเภอกระนวน และดินเค็ม จังหวัดขอนแก่นมีดินเค็มตั้งแต่ระดับเค็มน้อยถึงเค็มจัด แต่ส่วนใหญ่จะเป็นดินเค็มน้อย ซึ่งมีอยู่ประมาณ 508,299 ไร่ อยู่ในพื้นที่อำเภอแวงน้อย แวงใหญ่ ชนบท พล หนองสองห้อง บ้านไผ่ และอำเภอเปือยน้อย รองลงมาเป็นกลุ่มดินเค็มปานกลางครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 59,050 ไร่ ส่วนมากอยู่ในพื้นที่ราบในเขตอำเภอหนองสองห้อง และตอนใต้ของอำเภอบ้านไผ่ และดินเค็มจัด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 33,305 ไร่ บริเวณอำเภอบ้านไผ่ พระยืน บ้านฝาง และอำเภอเมือง

การใช้ที่ดิน

✱พื้นที่สำรวจประมาณ 4.14 ล้านไร่ แยกเป็น

- ✧พื้นที่นา 2.73 ล้านไร่
- ✧พื้นที่ไร่ 1.05 ล้านไร่
- ✧พื้นที่ไม้ยืนต้น 0.112178 ล้านไร่
- ✧พื้นที่ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับ 0.018862 ล้านไร่
- ✧อื่น ๆ 2,174,428 ล้านไร่

ป่าไม้

จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ทั้งหมด 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.8 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 2,929 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,830,625 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.9 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด แต่พื้นที่ที่คงสภาพป่ามีประมาณ 527,343 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.75 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ลักษณะป่าประกอบด้วยไม้เนื้อแข็งได้แก่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ประดู่ เป็นต้น สำหรับป่าสงวนแห่งชาติก็มีจำนวน 22 ป่า ป่าเตรียมการสงวน 1 ป่า

แหล่งแร่และก๊าซธรรมชาติ

แหล่งแร่ที่สำคัญที่พบในจังหวัดขอนแก่น มีอยู่เพียงสองชนิด คือ ทองแดง และยูเรเนียม แร่ทองแดง พบอยู่ในเขตตำบลบ้านโคกหนองขามและตำบลในเมือง อำเภอภูเวียง ห่างจากอำเภอ 18 ก.ม. บริเวณภูเขาช่องเขาประดู่ตีหมา ทองแดงที่พบเป็นพวกมาลาไต์ (maladrite) คาลโคไพไรต์ (chalcopyrite) และ อะซูไรต์ (azurite) เป็นหย่อม ๆ เป็นหินทรายเม็ดหยาบปานกลางสีเขียวเทาอ่อนมีพวกไบไม้อยู่ด้วย นอกจากนี้ยังพบแร่กัมมันตภาพรังสี พวกยูเรเนียมร่วมกับแร่ทองแดง แหล่งกำเนิดในหินในยุคโคราชตอนบน

ก๊าซธรรมชาติ ที่อำเภอน้ำพอง และนำมาใช้เป็นแหล่งพลังงานความร้อนร่วมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำ และขุดพบแหล่งก๊าซธรรมชาติอีกแห่งหนึ่งคือ อำเภอนันท

2) ด้านการเมืองการปกครอง

เขตปกครอง จังหวัดขอนแก่นแบ่งเขตปกครองออกเป็น 20 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ 198 ตำบล 2,271 หมู่บ้าน และมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 32 แห่ง (เทศบาลนครขอนแก่น 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาลตำบล 29 แห่ง) องค์การบริหารส่วนตำบล 193 แห่ง

ประชากร ประชากรของจังหวัดขอนแก่น ณ เดือนกันยายน 2546 รวมทั้งสิ้น 1,768,528 คน แยกเป็นชาย 881,766 คน หญิง 886,762 คน

3) ด้านโครงสร้างและระบบบริการขั้นพื้นฐาน

ด้านการคมนาคม จังหวัดขอนแก่นมีเส้นทางคมนาคมสามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาคได้โดยรอบ เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่

ทางรถยนต์ การเดินทางโดยรถยนต์จากจังหวัดขอนแก่น ไปยังจังหวัดอื่น ๆ สามารถเดินทางโดยทางหลวงแผ่นดินได้ 7 สาย คือ

- ⇒ หมายเลข 2 จังหวัดสระบุรี-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย
- ⇒ หมายเลข 12 จังหวัดขอนแก่น - เพชรบูรณ์
- ⇒ หมายเลข 23 แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ผ่านอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น - มหาสารคาม
- ⇒ หมายเลข 201 จังหวัดขอนแก่น - ชัยภูมิ - เลย
- ⇒ หมายเลข 207 จังหวัดขอนแก่น - บุรีรัมย์
- ⇒ หมายเลข 208 จังหวัดขอนแก่น - มหาสารคาม
- ⇒ หมายเลข 209 จังหวัดขอนแก่น - กาฬสินธุ์

ทางรถไฟ การเดินทางโดยรถไฟใช้เส้นทางรอดสายกรุงเทพฯ-หนองคาย ซึ่งจะผ่านจังหวัดสระบุรี-นครราชสีมา-ขอนแก่น โดยมีจุดรับ - ส่ง ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง และอำเภอเขาสนกวาง

ทางเครื่องบิน ท่าอากาศยานขอนแก่น ปัจจุบันสามารถรองรับเครื่องบินแบบโบอิง 737-400 ความจุ 149 ที่นั่ง ซึ่งบินในเส้นทางขอนแก่น-กรุงเทพฯ วันละ 4 เที่ยวบิน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 45 นาที

ไฟฟ้า

แหล่งผลิตไฟฟ้าที่สำคัญ คือ โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ และโรงไฟฟ้าพลังความร้อนน้ำพอง โดยมีกำลังผลิต 25.2 เมกกะวัตต์ และ 726 เมกกะวัตต์ และมีไฟฟ้าเพื่อใช้ทั้งสิ้น 999,308,801 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 375,176 ราย โดยอำเภอเมืองมีผู้ใช้มากที่สุด 89,080 ราย รองลงมาได้แก่ อำเภอบ้านไผ่ 25,451 ราย และอำเภอน้ำพอง 21,108 ราย

ประปา

ประปาในเขตเมือง มีการประปาส่วนภูมิภาคบริการประชาชน โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบสำนักงานประปาเขต 6 ขอนแก่น มีแหล่งผลิต 8 แห่ง กำลังการผลิต 6,197 ลบ.ม/ชม. จำนวนผู้ใช้น้ำ 92,310 ราย ปริมาณน้ำที่ผลิตได้ 39,854,260 ลบ.ม. ปริมาณน้ำที่จ่ายให้ผู้ใช้น้ำ 23,981,587 ลบ.ม.

การสื่อสารและโทรคมนาคม

(1) ไปรษณีย์โทรเลข มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 27 แห่ง โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ไปรษณีย์ประเภทรับฝาก (ปทฝ.) 3 แห่ง และไปรษณีย์รับ-จ่าย (ปทจ.) 24 แห่ง

(2) โทรศัพท์ มีจำนวนชุมสาย 47 ชุมสาย จำนวนเลขหมายที่มีทั้งสิ้น 62,112 เลขหมาย จำนวนเลขหมายที่ผู้เช่า 54,882 เลขหมาย

(3) สถานีวิทยุและโทรทัศน์ ปัจจุบันมีสถานีวิทยุกระจายเสียง จำนวน 13 สถานี และเป็นที่ตั้งของสถานีวิทยุโทรทัศน์ทีวีสีช่อง 3 ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 ช่อง 5 และ ไอทีวี

(4) สำนักพิมพ์ท้องถิ่น มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 8 ฉบับ คือ ขอนแก่น ขอนแก่นนิวส์ แดนไทย อีสานนิวส์ ประชาไทย สยามนิวส์ ตะวันใหม่ และเมืองขอนแก่น

แหล่งน้ำ

(1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ลำน้ำชี ลำน้ำพอง ลำน้ำเซิน แม่น้ำทุกสายมีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาทางตะวันตกของจังหวัด โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งหมด 10,921 ตร.กม. โดยลุ่มน้ำที่สำคัญ มีดังนี้

-ลำน้ำชี มีต้นน้ำอยู่ในจังหวัดชัยภูมิไหลเข้าสู่จังหวัดขอนแก่น บริเวณอำเภอเวียงน้อย ผ่านอำเภอเวียงใหญ่ ชนบท มัญจาคีรี บ้านไผ่ เมือง แล้วไหลสู่อำเภอโกสุมพิสัยของจังหวัดมหาสารคาม

-ลำน้ำพอง มีต้นน้ำอยู่ในเทือกเขาเพชรบูรณ์ ไหลลงมาจากอำเภอกุกระดิง จังหวัดเลย ผ่านอำเภอบุรบดี น้ำพอง แล้วไหลลงสู่ลำน้ำชี บริเวณรอยต่ออำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และอำเภอโกสุมพิสัยจังหวัดมหาสารคาม ที่บริเวณรอยต่อดังกล่าวมีการสร้างฝายคุยเชือกเป็นจุดควบคุมน้ำในลำน้ำพองและชี ทำให้ปริมาณน้ำในฤดูแล้งของแม่น้ำพอง และแม่น้ำชีมีมากขึ้น นอกจากนี้บริเวณอำเภอบุรบดี ได้มีการสร้างเขื่อนน้ำพอง บริเวณช่วงเขาพองหนิบ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าและมีการสร้างฝายทดน้ำที่เหลือจากการผลิตกระแสไฟฟ้าแล้วเพื่อใช้ในการชลประทาน

- ลำน้ำเซิน ไหลมาจากจังหวัดชัยภูมิผ่านตอนล่างของอำเภอุมแพ และอำเภอหนองเรือ แล้วไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์

(2) แหล่งน้ำชลประทาน แหล่งน้ำชลประทานที่อยู่ภายในจังหวัดประกอบด้วย แหล่ง

น้ำตามโครงการขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก แหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่สร้างแล้วถึงสิ้นปีงบประมาณ 2539 รวม 21 โครงการ โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ได้แก่ โครงการชลประทานน้ำพอง-หนองหวาย ตั้งอยู่ที่อำเภอน้ำพอง ทดน้ำที่ปล่อยมาจากน้ำพอง ความจุ 2,250 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 259,400 ไร่ โดยส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกในเขตอำเภอ

บางส่วนของพื้นที่ในจังหวัด โครงการชลประทาน ขนาดกลางมี 14 แห่ง เก็บกักน้ำได้รวมกัน ประมาณ 69.31 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 39,006 ไร่ โครงการชลประทานขนาดเล็กเป็นงานชลประทานประเภทอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก และฝายทดน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการชลประทานจังหวัด 894 แห่ง ใช้ประโยชน์ในการเกษตร ทั้งนี้ไม่รวมถึงโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 60 แห่ง นอกจากนี้ยังมีโครงการชลประทานขนาดเล็กประเภททำนบเหมือง ฝาย ซึ่งจังหวัดได้รับจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จัดสรรให้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และการจัดให้น้ำกินน้ำใช้แก่ราษฎรเพิ่มขึ้นในอำเภอต่าง ๆ ทุกปี

นอกจากนี้จังหวัดขอนแก่นยังมีน้ำใต้ดินกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพพื้นที่ที่ไม่มีน้ำหรือน้ำน้อยมาก และมีคุณภาพต่ำอยู่ในบางพื้นที่ทางตอนใต้ของอำเภอเมืองขอนแก่น และลงมาทางตอนใต้ของตัวจังหวัด อย่างไรก็ตามพื้นที่ของจังหวัดดังกล่าวมีปริมาณน้ำใต้ดินมากและมีคุณภาพดี

4) ด้านเศรษฐกิจ

(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวม ปี 2543 จังหวัดขอนแก่นมีผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาตลาดประมาณ 72,886 ล้านบาท โดยร้อยละ 28.2 เป็นผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรม, ร้อยละ 17.2 เป็นสาขาบริการ และร้อยละ 14.9 เป็นสาขาค้าส่งและค้าปลีก อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในปี 2542 และ 2543 ร้อยละ 0.5, 2.9 ตามลำดับ

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคนต่อปี จังหวัดขอนแก่นรายได้ผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคนในปี 2543 ประมาณ 39,738 บาท และ 40,582 บาท ตามลำดับ

(3) การเกษตรกรรม พื้นที่ทำการเกษตร จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ทำการเกษตร 4,077,983 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 59.97 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด โดยที่นามีพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 2,700,893 ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่ปลูกพืชไร่ 902,313 ไร่ และพื้นที่ไม้ผล 181,080 ไร่

พืชเศรษฐกิจ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ส้มเขียวหวาน และผักปลอดสารพิษ ซึ่งเนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิตของพืชเศรษฐกิจดังกล่าวในปีการเพาะปลูก 2542/2543 มีดังนี้

⇒ ข้าว สถานการณ์การผลิตข้าวของจังหวัดขอนแก่น ปีเพาะปลูก 2542/2543 จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ ปลูกข้าวนาปี ประมาณ 1,937,829 ไร่ พื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 3.7 ผลผลิตรวมประมาณ 486,631 ตันข้าวเปลือก ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.85 ผลผลิตข้าวเฉลี่ย 251 กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ในเขตชลประทาน 1,729,958 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 239 กิโลกรัม/ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเหนียวนาปี ประมาณ ร้อยละ 80 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งหมด พันธุ์ข้าวเหนียวที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ กข.6, กข.8 และ พันธุ์พื้นเมือง

สำหรับข้าวจำวนาปี มีพื้นที่เพาะปลูก ร้อยละ 20 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดหรือเป็นพื้นที่ปลูก 500,000 ไร่ พันธุ์ข้าวจำวนาที่ใช้ปลูก มีทั้งข้าวพันธุ์ ไวแสง และไม่วิแสง ได้แก่พันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 (พื้นที่ปลูก 240,000 ไร่) ตชด.,ข้าวจำวนาแดง,ชัยนาท 1, สุพรรณบุรี 90 และ กข. 15

ข้าวนาปรัง ในปีเพาะปลูก 2542/2543 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังรวมทั้งสิ้น 97,537 ไร่ แยกเป็น พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังในเขตชลประทาน 75,878 ไร่ นอกเขตชลประทานจำนวน 21,695 ไร่ คาดว่าจะมีผลผลิตข้าวนาปรังประมาณ 55,000 ตัน โดยเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว

13,450 ไร่ ข้าวนาปรังมีพื้นที่ปลูก 84,123 ไร่

⇒ อ้อย สถานการณ์การผลิตของจังหวัดขอนแก่น อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่น ที่มีพื้นที่ปลูกเป็นอันดับสองรองจากข้าว ในปี 2542 มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 360,763 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.75 ผลผลิตรวมประมาณ 3,558,030 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 29.5 ผลผลิตเฉลี่ย 9,863 กิโลกรัม/ไร่ ระดับความหวานเฉลี่ย 11.8 ซี.ซี.เอส การปลูกอ้อยของจังหวัดขอนแก่นจะนิยมปลูก 2 ช่วง คือต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝน และสามารถไว้หน่อไว้ต่อได้ประมาณ 2 ปี แล้ว จึงซื้อปลูกใหม่ พันธุ์อ้อยที่ใช้ปลูกได้แก่ พันธุ์ฟิลิปปินส์ (ฟิล 66-07), อุทอง,

K84-200, Q83,F และ H 43-3166

⇒ มันสำปะหลัง สถานการณ์การผลิตของจังหวัดขอนแก่น มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่น โดยมีพื้นที่เพาะปลูกรองเป็นอันดับสาม จากข้าวและอ้อยในปี 2542

มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 259,759 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.91 ไร่ ผลผลิตรวม 595,887 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.37 ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 2,294 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นสูง เนื่องจากการปรับเปลี่ยนมาใช้ท่อนพันธุ์ดี เช่น Ku50 ระยะ 5 ระยะ 90 และราคาในปีที่ผ่านมาสูงในการผลิต

⇒ ถั่วเหลือง สถานการณ์ผลิตของจังหวัดขอนแก่น ถั่วเหลืองเริ่มปลูกในจังหวัดขอนแก่นมาตั้งแต่ปี 2527/2528 โดยเป็นพืชส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในฤดูแล้ง ภายหลังการทำนา โดยเป็นการปลูกในฤดูแล้ง ถึงร้อยละ 82 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกในฤดูฝนปี พ.ศ. 2543 จำนวน 5,153 ไร่ และฤดูแล้งในปี 2542/43 มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น 67,693 ไร่ อำเภอที่เป็นแหล่งสำคัญในช่วงฤดูแล้ง คือ อ.ชุมแพ อ.ภูผาม่าน และ อ.อุบลรัตน์ ส่วนฤดูฝนปลูกมากที่สุดที่

อ.ภูผาม่าน อ.สีชมพู และ อ.ชุมแพ

ช่วงเวลาปลูกในฤดูฝน เกษตรกรจังหวัดขอนแก่นนิยมปลูกมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม และเก็บเกี่ยวผลผลิตในเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน ส่วนฤดูแล้งเกษตรกรจะปลูกในช่วงเดือนธันวาคม ถึงกลางเดือนธันวาคม หรือกลางเดือนมกราคม ผลผลิตออกสู่ตลาดในเดือนเมษายน พื้นที่ปลูกถั่วเหลือง ได้แก่ อำเภอมือ อำเภอยางชุมน้อย อำเภอกระนวน และอำเภอน้ำพอง

⇒ **ยางพารา** สถานการณ์การผลิตยางพาราของจังหวัดขอนแก่น โดยมีพื้นที่เพาะปลูก 6,334 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่ 9 อำเภอ แต่ปลูกมากที่อำเภอกระนวน จำนวน 3,574 ไร่ รองลงมาที่อำเภอยางชุมน้อย 1,443 ไร่ นอกนั้นมีปลูกที่อำเภอมือ บ้านฝาง พระยืน หนองเรือ น้ำพอง ภูเวียงและกิ่งอำเภอคำสูง ประมาณอำเภอละ 50-500 ไร่ โดยยางแผ่นดิบที่ผลิตได้ในจังหวัดขอนแก่น แรกเริ่มในปี 2540 เกษตรกรจะนำไปขายที่สำนักงานสงเคราะห์จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับซื้อตามโครงการแทรกแซงตลาดยางพารา เป็นสหกรณ์การเข้าที่ดินดงมูลหนึ่ง จำกัด ตำบลดงมูล อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น และมีร้านค้า เอกชนรับซื้ออย่างเกิดขึ้นอีกหลายราย ส่วนใหญ่เกษตรกรจะขายให้ตลาดของโครงการแทรกแซงตลาดยางเพราะราคาสูงกว่า

⇒ **ส้มเขียวหวาน** สถานการณ์การผลิตส้มเขียวหวานในจังหวัดขอนแก่น เกษตรกรได้เริ่มหันมาสนใจปลูกส้มเขียวหวานกันมากขึ้น ในปี 2541 เนื่องจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยบางรายเริ่มเปลี่ยนจากการปลูกอ้อยมาปลูกส้มเขียวหวาน และโครงการพัฒนาไม้ผลและพืชสวนอื่น ภายใต้การช่วยเหลือจากประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ได้ส่งเสริมการปลูกส้มเขียวหวานในเขตพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย สีส้มพูน และภูผาม่าน โดยในปี 2544 มีพื้นที่ปลูกประมาณ 1,112 ไร่ พันธุ์ที่ปลูกเป็นส้มโชกุน และส้มปลอดโรค แหล่งที่ปลูกมากอยู่ในเขตอำเภอมือขอนแก่น ชุมพูน และสีชมพู

⇒ **ผักปลอดภัยจากสารพิษ** จังหวัดขอนแก่น ถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งเป็นแหล่งผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษที่สำคัญของประเทศ โดยได้มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษจังหวัดขอนแก่น ครอบคลุมในพื้นที่ 20 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ รวม 38 ตำบล และในชุมชนเทศบาลนครขอนแก่น มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการประมาณ 2,000 คน มีพื้นที่ปลูก 5,000 ไร่

การปศุสัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น คือ โคเนื้อ โคเนื้อ ไก่พื้นบ้าน และปลาน้ำจืด ซึ่งในปี 2543 มีปริมาณการเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

⇒ **โคเนื้อ** เขตที่มีการเลี้ยงโคเนื้อหนาแน่นของจังหวัด คือ เขตพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรรายย่อยที่กระจายอยู่ในพื้นที่กิ่งอำเภอบ้านแฮด อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอภูผาม่าน และอำเภอแวงใหญ่ โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในปัจจุบัน 409 ราย (มกราคม 2543) เลี้ยงมากที่สุดในเขตอำเภอยางชุมน้อย

เมือง 153 ราย รองลงมาคือ อำเภอป่าพอง 104 ราย โดยแม่โคนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จาก 3,496 ตัว ในปี 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 364 ตัว ในปี 2543 คิดเป็นอัตราแม่โคนมที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.2 ผลิตน้ำนมดิบได้รวม 33,833 กิโลกรัม/วัน เฉลี่ย 11.43 กิโลกรัม/ตัว/วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ซึ่งผลิตน้ำนมดิบได้ 27,309 กิโลกรัม/วัน เฉลี่ยเพียง 9.8 กิโลกรัม/ตัว/วัน

⇒ **โคเนื้อ** การเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดขอนแก่น มีการเลี้ยงหนาแน่นในพื้นที่อำเภอ

ที่เป็นเขตค่อนข้างแห้งแล้ง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีต่ำ ได้แก่ ในพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ อำเภอพล อำเภอชนบท อำเภอภูผาศิริ และอำเภอหนองสองห้อง นอกนั้นมีการเลี้ยงกระจายในทุกอำเภอ ส่วนใหญ่พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงร้อยละ 57.3 เป็นพันธุ์ลูกผสมและพันธุ์แท้หรือมีสายเลือดโคพันธุ์อเมริกันบราห์มันสูงใกล้เคียงพันธุ์แท้ รองลงมาร้อยละ 42.7 เป็นโคพันธุ์พื้นเมือง โดยมีโคเนื้อ จำนวน 142,320 ตัว ผู้เลี้ยง 29,362 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ซึ่งมีโคเนื้อ จำนวน 129,380 ตัว และผู้เลี้ยง 23,647 ราย

⇒ **ไก่พื้นเมือง** การเลี้ยงไก่พื้นเมืองในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีการกระจายอยู่ใน

อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบหลังบ้าน ปล่อยให้หากินตามธรรมชาติ และมีการเสริมอาหารบ้างเป็นบางครั้ง จากการสำรวจพบว่าไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีประมาณปีละ 1.8 - 2 ล้านตัว

⇒ **ปลาน้ำจืด** ปลาเป็นสัตว์น้ำจืดที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

ขอนแก่น ในปี 2543 ผลผลิตสัตว์น้ำของจังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 24.48 ผลผลิตรวมประมาณ 13,590 ตัน โดยเป็นผลผลิตจากการจับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่ปรับปรุงโดยหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะโครงการประมงหมู่บ้าน จำนวน 8,156 ตัน เป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง จำนวน 5,434 ตัน ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่น มีผู้ทำการเพาะเลี้ยงปลาจำแนกตามชนิดการเลี้ยง มีดังนี้

- การเลี้ยงในบ่อ จำนวน 27,815 ราย เนื้อที่ 32,902 ไร่
- การเลี้ยงในนาข้าว จำนวน 1,170 ราย เนื้อที่ 3,452 ไร่
- การเลี้ยงในกระชัง จำนวน 294 ราย เนื้อที่ 75 ไร่ ชนิดปลาที่เลี้ยงส่วนใหญ่

คือ ปลานิล ปลาตะเพียนขาว ปลาไน ปลาดุก ฯลฯ โดยเฉพาะการเลี้ยงในกระชังนิยมเลี้ยงปลานิลแปลงเพศ (เพศผู้) การเพาะเลี้ยงปลาส่วนใหญ่ ร้อยละ 85 ของจำนวนผู้เลี้ยงเป็นเกษตรกรรายย่อย และเป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้านเพื่อยังชีพ

(4) การสหกรณ์

จังหวัดขอนแก่น มีสหกรณ์ทั้งสิ้น 127 สหกรณ์ สมาชิก 216,084 คน

โดย

จำแนกเป็น

⇒ สหกรณ์ภาคการเกษตร 84 สหกรณ์ สมาชิก 170,852 คน โดยเป็นสหกรณ์การเกษตร 81 สหกรณ์ สมาชิก 166,774 คน สหกรณ์การประมง 1 สหกรณ์ สมาชิก 19 คน และสหกรณ์นิคม 2 สหกรณ์ สมาชิก 4,059 คน

⇒ สหกรณ์นอกภาคการเกษตร 43 สหกรณ์ สมาชิก 45,286 คน โดยเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ 28 สหกรณ์ สมาชิก 36,554 คน สหกรณ์ร้านค้า 7 สหกรณ์ สมาชิก 8,093 คน และสหกรณ์บริการ 8 สหกรณ์ สมาชิก 639 คน

(5) อุตสาหกรรม

การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดขอนแก่น มีการขยายตัวอย่าง

ต่อเนื่อง

และเพิ่มความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่นมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการลงทุนและการจ้างงาน เพราะได้ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดในภาพรวม งานด้านอุตสาหกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทที่สำคัญ คือ

1) อุตสาหกรรมทั่วไป จากสถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนประกอบกิจการในจังหวัดขอนแก่น จนถึงเดือนเมษายน 2544 มีโรงงานทั้งสิ้น 4,669 แห่ง จำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น 35,022.1 ล้านบาท มีการจ้างแรงงาน 37,662 คน เมื่อแยกเป็นประเภทตามจำนวนเงินลงทุนแล้ว แยกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) อุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดเล็ก (เงินทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท) มี

จำนวน 4,506 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96.5 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุน 2,585.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.4 ของเงินลงทุนทั้งหมด และการจ้างงาน 17,739 คน หรือร้อยละ 47.1 โรงงานประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบทางการเกษตร ได้แก่ โรงสีข้าว และโรงงานมันเส้น ซึ่งตั้งกระจุกกระจายอยู่ตามแหล่งวัตถุดิบในชุมชนชนบท และเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งกระจุกตัวอยู่ตามชุมชนเมืองที่สำคัญ เช่น อำเภอเมือง ชุมแพ และบ้านไผ่ ส่วนอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ วัสดุก่อสร้าง เครื่องเรือน และซ่อมยานยนต์จะมีกระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ

(2) อุตสาหกรรมขนาดกลาง (เงินทุน 10-100 ล้านบาท) มีจำนวน 158

แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 ของโรงงานทั้งหมด โดยมีเงินลงทุนรวม 3,973.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของเงินลงทุนทั้งหมด ใช้แรงงานทั้งสิ้น 10,653 คน หรือร้อยละ 28.9 อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ ตัดเย็บเสื้อผ้า ทอ แหวน ฟอกหนัง ผักผลไม้กระป๋อง แป้งมัน เครื่องจักรกลการเกษตร โรงงาน

ดังกล่าวจะตั้งอยู่ตามแนวถนนทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักของภูมิภาคและกระจุกตัวอยู่ตามศูนย์กลาง และชุมชนใหญ่ของจังหวัด เนื่องจากความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่ง การรวบรวมวัตถุดิบ การกระจายสินค้าไปสู่แหล่งตลาด และการจัดการด้านแรงงาน เช่น อำเภอเมือง บ้านไผ่ และชุมแพ

(3) อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (เงินทุนมากกว่า 100 ล้านบาท) มีโรงงาน

จำนวน 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของโรงงานทั้งหมด มีเงินทุนมากถึง 3,973.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของเงินทุนอุตสาหกรรมทั้งสิ้น และมีการจ้างงานทั้งสิ้น 10,522 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ของแรงงานอุตสาหกรรมโดยรวมในจังหวัด อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ การผลิตเยื่อกระดาษ น้ำตาล สุรา เบียร์ โซดา น้ำดื่ม แหวน ไม้อัดจากขานอ้อย ท่อ PVC ชนิดแข็งและอ่อนพร้อมอุปกรณ์เชื่อมขนแปรงและเอ็นจากพลาสติก ซ่อมและต่อตัวถังรถยนต์ รถพ่วง เครื่องเรือนจากไม้ และกระเบื้องมุงหลังคา โรงงาน ดังกล่าวส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ตามแนวถนนหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) และตั้งอยู่ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำในปริมาณมากพอ เช่น อำเภอน้ำพอง

2) อุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมในครัวเรือนของจังหวัดขอนแก่น

ใหญ่เป็นประเภทหัตถกรรมที่ทำภายในครัวเรือน และเป็นกิจกรรมที่ทำในสมาชิกครัวเรือนและกลุ่มครัวเรือนในหมู่บ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากผ้า เช่น ผ้าไหม เส้นไหม และหมอนขิด นอกจากนี้จะเป็นผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ และเครื่องปั้นดินเผา ระยะเวลาในการผลิตอุตสาหกรรมในครัวเรือนของจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะผลิตในช่วงที่เว้นว่างจากการเกษตร ซึ่งถือเป็นอาชีพเสริม การจำหน่ายจะเป็นพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงหมู่บ้าน และชาวบ้านจัดจำหน่ายเองทั่วไป

(6) การท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดที่สำคัญ ด้านอารยธรรมโบราณ เช่น ปราสาทเปือยน้อย พระธาตุขามแก่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น ด้านธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน อุทยานแห่งชาติภูเวียง

สถิติผู้มาเยือนจังหวัดขอนแก่น ปี 2545 มีจำนวน 3,820,149 คน แยกเป็นชาวไทย 3,748,449 คน ชาวต่างชาติ 71,700 คน ทำให้จังหวัดขอนแก่นมีรายได้จากการท่องเที่ยว 3,862.36 ล้านบาท (ข้อมูล ณ เดือน มกราคม - มีนาคม 2545)

สถิติการพักรมในจังหวัดขอนแก่น เดือน กรกฎาคม - กันยายน 2546 จังหวัดขอนแก่นมีโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮ้าส์/บังกะโล ซึ่งเป็นสถานบริการธุรกิจประเภทที่พักแรมจำนวน 24 แห่ง จำนวนห้องพัก 2,879 ห้อง มีนักท่องเที่ยวเข้าพักโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮ้าส์/บังกะโล รวมทั้งสิ้น 173,482 คน จำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 164,297 คน ร้อยละ 94.71 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 9,185 คน ร้อยละ 5.29 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยของ

นักท่องเที่ยวพักโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮ้าส์/บังกะโล ร้อยละ 62.29 ระยะเวลาพำนักระหว่างนักท่องเที่ยวพักโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮ้าส์/บังกะโล 1.65 วันต่อคน และจำนวนคนพักเฉลี่ยต่อห้อง 1.74 คน

(7) แรงงาน ปี 2546 จังหวัดขอนแก่น มีกำลังแรงงานรวม 963,377 คน

กำลังแรงงานมีงานทำจำนวน 950,886 คน คิดเป็นร้อยละ 93.57 และจำนวนผู้ไม่มีงานทำ 12,491 คน คิดเป็นร้อยละ 3.14 สำหรับแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ปี 2543 จำนวน 11,688 คน มากกว่าปีที่ผ่านมาถึง 1,200 คน ส่วนใหญ่ไปทำงานในประเทศไต้หวัน สิงคโปร์ และบรูไน โดยในปี 2543 นำรายได้เข้าสู่ประเทศถึง 3,476 ล้านบาท

(8) การเงินการธนาคาร

1) ด้านการเงิน มีสาขาธนาคารที่เปิดดำเนินการในจังหวัดขอนแก่น

สิ้นเดือนธันวาคม 2545 จำนวน 64 แห่ง มีเงินฝากคงค้างทั้งสิ้น 39,006.0 ล้านบาท สูงกว่าปี 2544 ร้อยละ 1.6 และยอดสินเชื่อคงค้างทั้งสิ้น 32,368.0 ล้านบาท สูงกว่าปี 2544 ร้อยละ 10.5

2) ด้านการคลัง ในปี 2545 เป็นรายได้จากการเก็บภาษีสรรพากร 1,501.1 ล้านบาท

5) ด้านสังคม

(1) การศึกษา ปีการศึกษา 2545 มีสถานศึกษาระดับต้น คือชั้นอนุบาลถึง

มัธยมศึกษา จำนวน 1,293 แห่ง มีจำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 14,207 ห้อง จำนวนนักเรียน 339,697 คน และจำนวนครู 17,329 คน สำหรับสถานศึกษาระดับกลาง (อาชีวศึกษา) และระดับสูง (อุดมศึกษา) มีจำนวน 25 แห่ง จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 60,930 คน จำนวนครูอาจารย์ 5,528 คน

(2) การศาสนา

สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา รวม 1,420 แห่ง แยกเป็นวัด

1,442 แห่ง (แยกเป็นมหายานิกาย 1,219 แห่ง ธรรมยุต 201 แห่ง) โบสถ์คริสต์ 20 แห่ง และมัสยิด 2 แห่ง

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 91 แห่ง (ครู 308 คน นักเรียน 7,021 คน) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี 174 แห่ง แผนกสามัญศึกษา 26 แห่ง และมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง

(2) การสาธารณสุข

1) สถานบริการสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่นมีสถานบริการสาธารณสุข

ของรัฐ จำนวน 28 แห่งและเอกชน 4 แห่ง เป็นโรงพยาบาลศูนย์ ขนาด 714 เตียง จำนวน 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 120 เตียง 1 แห่ง ขนาด 90 เตียง 2 แห่ง ขนาด 60 เตียง 3 แห่ง ขนาด 30 เตียง 13 แห่ง และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 777 เตียง โรงพยาบาลเอกชน รวม 300 เตียงแยกเป็น ขนาด 100 เตียง 1 แห่ง ขนาด 50 เตียง 2 แห่ง ขนาด 30 เตียง 3 แห่ง และขนาด 10 เตียง 1 แห่ง

2) บุคลากรด้านสาธารณสุข แพทย์ 575 คน บุคลากรสาธารณสุข

จำนวน 4,812 คน และอาสาสมัครสาธารณสุข 22,695 คน

3) สาเหตุการตายที่สำคัญ ปี 2545 สาเหตุการตายที่สำคัญของประชา

กรจังหวัดขอนแก่น 4 ลำดับแรก คือ อันดับที่ 1 โรคชราภาพ จำนวน 1,396 คน อันดับที่ 2 โรคหัวใจ จำนวน 603 คน อันดับที่ 3 โรคมะเร็งตับ จำนวน 510 คน อันดับที่ 4 โรคเอดส์ จำนวน 459 คน

(4) การรักษาความสงบเรียบร้อย

ปี 2546 จังหวัดขอนแก่นมีคดีอาชญากรรมเกิดขึ้น 1,272 คดี เพิ่มขึ้นจากปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 127.32 โดยกลุ่มคดีที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ คดีรัฐเป็นผู้เสียหาย จำนวน 1,375 คดี และน้อยที่สุดคือ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (ตามตาราง)

ประเภทคดี	2545			2546		
	เกิด	จับ	ผู้ต้องหา	เกิด	จับ	ผู้ต้องหา
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	39	25	35	75	37	54
2. คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ	168	83	108	249	87	129
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	378	208	288	420	213	276
4. คดีที่น่าสนใจ	414	106	165	528	79	105
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	1,839	2,945	-	1,375	2,460

รวม	999	2,261	3,541	1,272	1,791	3,024
-----	-----	-------	-------	-------	-------	-------

หมายเหตุ - คดีที่น่าสนใจ ได้แก่ โจรกรรมรถจักรยานยนต์ รถยนต์ โค - กระบือ เครื่องมือการเกษตร ช่มชู้และฆ่า ลักพาเรียกค่าไถ่ จ้อโกง ยักยอกทรัพย์สิน เป็นต้น

- คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ได้แก่ คดีอาวุธปืน การพนัน ยาเสพติด สถานบริการ และเผยแพร่ วัตถุลามก เป็นต้น

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น

โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และฝ่ายบริหาร

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 42 คน ประกอบด้วย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน รองประธานสภา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน และมีคณะกรรมการประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

รวม 19 คณะ ได้แก่

- คณะกรรมการสามัญประจำสภา
- คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ
- คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์
- คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ
- คณะกรรมการสวัสดิการประชาชน
- คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส
- คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการติดตามผลงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- คณะกรรมการกีฬาและการท่องเที่ยว
- คณะกรรมการประสานงานกับส่วนท้องถิ่น
- คณะกรรมการประชาสัมพันธ์
- คณะกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
- คณะกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี
- คณะกรรมการแรงงาน

- คณะกรรมการสุขภาพอนามัย
- คณะกรรมการคมนาคมและขนส่ง
- คณะกรรมการศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตพื้นที่ทั้งจังหวัด และมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่งตั้งโดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา รองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามลำดับ

โดยแบ่งส่วนราชการและมีอัตรากำลังของแต่ละส่วนดังนี้

1. สำนักปลัดองค์การฯ	จำนวนข้าราชการ	40	คน
2. กองกิจการสภา	จำนวนข้าราชการ	9	คน
3. กองแผนและงบประมาณ	จำนวนข้าราชการ	18	คน
4. กองคลัง	จำนวนข้าราชการ	29	คน
5. กองช่าง	จำนวนข้าราชการ	62	คน
6. กองการศึกษา	จำนวนข้าราชการ	26	คน
7. หน่วยตรวจสอบภายใน	จำนวนข้าราชการ	2	คน
	ลูกจ้างประจำจำนวน	51	คน

การคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

รายรับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ย้อนหลัง 3 ปี

รายการ	รายรับจริงย้อนหลัง 3 ปี		
	2545	2546	2547 x
1. หมาดภาษีอากร	195,606,767.61	326,297,471.06	415,905,323.64
2. หมาดรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร	-	-	-
2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและ		529,468.60	1,280,287.50

	923,662.76		
ใบอนุญาต			
2.2 รายได้จากทรัพย์สิน	1,238,702.18	835,875.44	44,994.77
2.3 รายได้เบ็ดเตล็ด	1,029,940.54	756,133.31	1,471,530
2.4 รายได้จากการสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	-	-	-
3. หมวดรายได้จากทุน	284,940.00	455,645.00	73,210.00
4. เงินช่วยเหลือ			
4.1 หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	26,143,860.05	31,426,709	94,895,824.00
4.2 หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	15,964,391.00	13,259,500.18	100,490,414
4.3 เงินอุดหนุนอื่น ๆ	11,132,499.52	-	-
รวม	252,324,763.66	373,560,802.59	614,558,583.91

รายงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ย้อนหลัง 3 ปี

รายการ	รายจ่ายจริงย้อนหลัง 3 ปี		
	2545	2546	2547
1. หมวดรายจ่ายงบกลาง	9,262,121.00	9,773,636.60	37,346,529
2. หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	22,123,376.63	23,227,275.44	27,626,917.29
3. หมวดค่าจ้างชั่วคราว	-	-	-
4. หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	18,434,090.61	35,745,677.44	40,792,252.99
5. หมวดค่าสาธารณูปโภค	1,426,290.38	1,472,163.49	1,796,658.23
6. หมวดเงินอุดหนุน	13,367,964.50	39,320,906.16	15,616,965.18
7. หมวดรายจ่ายอื่น	11,264,511.00	16,043,776	33,963,097.09
8. หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	140,898,775.14	172,063,408	50,113,890
9. จ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	-	-	94,586,039
10. จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	100,490,414
รวม	216,777,129.26	297,646,843.13	402,332,762.78

สรุป รายรับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งอยู่ในระหว่างการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการต่าง ๆ และแนวโน้มประมาณการรายรับจะเพิ่มขึ้น และมีการพัฒนาที่ครอบคลุม และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้นเช่นกัน

ผลการพัฒนาท้องถิ่นในระยะเวลาที่ผ่านมา

จำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณ ในแผนพัฒนาประจำปี กับจำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณที่ดำเนินการจริง

สาขา/แผนงาน	จำนวนโครงการในแผนพัฒนาประจำปี	จำนวนโครงการที่ดำเนินการจริง	ร้อยละ	จำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาประจำปี	จำนวนงบประมาณที่ดำเนินการจริง	ร้อยละ
1.สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	508	300	47.77	131,319,984	79,238,800	40.68
2.สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ	43	28	4.46	32,566,000	11,446,900	5.88
3.สาขาการพัฒนาสังคม	164	160	25.48	61,049,850	52,526,700	26.96
4.สาขาการพัฒนาการเมืองการบริหาร	135	135	21.49	54,726,643	46,736,470	23.99
5.สาขาการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	30	5	0.80	24,100,000	4,850,000	2.49
รวม	880	628	100	303,762,477	194,798,870	100

สรุป ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในปี พ.ศ. 2547
ดังนี้

- จำนวนโครงการในแผนพัฒนาประจำปี จำนวน 880 โครงการ
- จำนวนโครงการที่ดำเนินการจริง จำนวน 628 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 71.36
- จำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาประจำปี 303,762,477 บาท
- จำนวนงบประมาณที่ดำเนินการจริง 194,798,870 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.13

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.1 หลักและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2540 เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284

ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การ

ปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ

ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มืองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระมากขึ้น นอกจากกฎหมายทั้งสองฉบับแล้ว ยังมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542

ทำให้เห็นได้ว่า มีการกำหนดตัวบทกฎหมาย และกลไกทางกฎหมาย เพื่อให้

กระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชนและ

ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดยุคหลังรัฐธรรมนูญ 2540 ประกาศใช้ จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีได้มีอำนาจหน้าที่เพียงในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนา

เศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมของท้องถิ่นด้วย และยังเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น

ผลการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในปีที่ผ่านมา

จำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณ ในแผนพัฒนาประจำปี กับจำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณที่ดำเนินการจริง

สาขา/แผนงาน	จำนวนโครงการในแผนพัฒนาประจำปี	จำนวนโครงการที่ดำเนินการจริง	ร้อยละ	จำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาประจำปี	จำนวนงบประมาณที่ดำเนินการจริง	ร้อยละ
1.สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	503	222	39.78	238,541,365	74,704,360	55.77
2.สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ	83	25	4.48	47,554,940	9,063,700	6.77
3.สาขาการพัฒนาสังคม	256	208	37.28	41,421,617	43,575,920	32.53
4.สาขาการพัฒนาการเมืองการบริหาร	144	102	18.28	39,883,200	6,268,900	4.68
5.สาขาการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	20	1	0.18	14,540,000	335,000	0.25
รวม	1,006	558	100	381,891,122	133,947,880	100

สรุป ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2546 ที่ผ่านมามีพบว่า จำนวนโครงการในแผนพัฒนา ประจำปี มีจำนวน 1,006 โครงการ

-จำนวนโครงการที่ดำเนินการจริง 558 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 55.47

-จำนวนงบประมาณในแผนพัฒนาประจำปี 381,891,122 บาท

-จำนวนงบประมาณที่ดำเนินการจริง 133,947,880 บาท คิดเป็นร้อยละ

35.07

เมื่อพิจารณาตามสาขาการพัฒนา สาขาที่พัฒนาตามแผนมากที่สุดเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ

1. สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 55.77 %
2. สาขาการพัฒนาสังคม 32.53 %
3. สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ 6.77 %
4. สาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร 4.68 %
5. สาขาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 0.25 %

3.1 จำนวนแผนงาน/โครงการ และงบประมาณในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2546) จำแนกตามสาขาการพัฒนา

สาขา/แผนงาน	จำนวนโครงการ ที่ดำเนินการจริง	ร้อยละ	จำนวนงบประมาณ ที่ดำเนินงานจริง	ร้อยละ
1.สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	222	39.78	74,704,360	55.77
2.สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ	25	4.48	9,063,700	6.77
3.สาขาการพัฒนาสังคม	208	37.28	43,575,920	32.53
4.สาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร	102	18.28	6,268,900	4.68
5.สาขาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	0.18	335,000	0.25
รวม	558	100	133,947,880	100

สรุป ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในปี
พ.ศ.2546 ที่ผ่านมามีจำนวนโครงการที่ดำเนินการจริง 558 โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น
133,947,880 บาท
สาขาที่ดำเนินการจริงสูงสุดเรียงลำดับได้ดังนี้

1. สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 222 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.78
2. สาขาการพัฒนาสังคม 208 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 37.28

18.28	3. สาขาการพัฒนาการเมืองการบริหาร	102	โครงการ	คิดเป็นร้อยละ
4.48	4. สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ	25	โครงการ	คิดเป็นร้อยละ
	5. สาขาการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	โครงการ	คิดเป็นร้อยละ 0.18
	และจำนวนงบประมาณที่ดำเนินการจริงสูงสุด เรียงตามสาขาการพัฒนา ดังนี้			
	1. สาขาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	74,704,360	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละ 55.77
	2. สาขาพัฒนาสังคม	43,575,920	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละ 32.53
6.77	3. สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ	9,063,700	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละ
	4. สาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร	6,268,900	ล้านบาท	คิดเป็นร้อยละ 4.68
0.25	5. สาขาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	355,000	บาท	คิดเป็นร้อยละ

จากแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2546 ที่ผ่าน
มา
จะเห็นได้ว่าสาขาที่มีการดำเนินการจริงและมีการใช้จ่ายงบประมาณสูงสุด คือ สาขาพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้เกิดจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ แต่การพัฒนาทุก ๆ ด้านก็ถูก
จำกัดด้วยงบประมาณ จะเห็นได้จาก (ในตารางหน้า 22) จำนวนความต้องการที่ประชาชนต้องการมี
มากแต่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นไม่สามารถสนองตอบได้เต็มที่ เมื่อพิจารณาในรายสาขา
จะพบว่า จำนวนงบประมาณในแต่ละสาขาที่ดำเนินการจริงตามแผน (ในตารางหน้า 22) จะไม่ถึงร้อยละ 50
ยกเว้นสาขาพัฒนาสังคมที่ได้ดำเนินการจริง ร้อยละ 100

3.2 ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 เศรษฐกิจโดยรวม

โอกาส

- รายได้เฉลี่ยของประชากร คนละ 40,985 บาทต่อปี (ข้อมูล ปี 2544) สูง
เป็น

อันดับหนึ่งของภูมิภาค แสดงให้เห็นถึงอำนาจการซื้อของประชาชนที่มีต่อการบริโภคสินค้า

- คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2537 ให้การนิคมอุตสาหกรรม

กรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

- มีสถาบันการเงินตั้งอยู่มากที่สุด ทั้งที่เป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ บริษัท เงิน

ทุนและหลักทรัพย์ ตลอดจนสำนักงานอำนวยการสินเชื่อ และมีการกระจายตัวของแหล่งสถาบันการเงิน ครอบคลุมทุกพื้นที่ สามารถที่จะให้การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดได้

- มีหน่วยราชการและหน่วยงานระดับภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า การเงิน และอุตสาหกรรม ตั้งอยู่มากที่สุดในภูมิภาค

● มีสถาบันที่สอนด้านช่างตามมาตรฐานกระทรวงครบทุกประเภท เช่น สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเทคนิค สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่จะพัฒนาแรงงานทั้งฝีมือและ แรงงานฝีมือ ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน

- มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป สูงประมาณ 1.4 ล้าน คน

● มีแหล่งที่ดินที่จะใช้ประโยชน์ในการลงทุนมาก และราคายังอยู่ในอัตราที่ไม่สูงมาก นัก โดยเฉพาะเขตพื้นที่รอบนอก

● ที่ดินบางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการลงทุนในด้านเกษตรกรรม เนื่องจากปัจจัยด้าน คุณภาพดิน และการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งและมีบทบาทสูงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด ข้อจำกัด

- ภาวะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการยังคงเป็น บทบาท

ของนักลงทุนท้องถิ่นเป็นหลัก และมีไม่มากนัก การลงทุนของนักลงทุนภายนอกมีน้อย ทำให้ภาวะการ พัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด ในภาพรวมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ไม่สูงนัก

- ประชากรในภาคชนบท ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ยังมีรายได้เฉลี่ยในอัตราที่ต่ำกว่า ประชา

ชนในเขตเมือง โดยเฉลี่ยมีรายได้คนละ 4,000 - 5,000 บาทต่อปี ทำให้อำนาจซื้อและปริมาณ การไหลเวียนของสินค้าต่อประชากรในภาคชนบทยังอยู่ในอัตราที่ต่ำ

- ขาดแคลนเงินเพื่อการลงทุนเนื่องจากการระดมเงินออมมีน้อย

1.2 สาขาการเกษตรกรรม

โอกาส

● การลงทุนของจังหวัดขอนแก่น ในภาคอุตสาหกรรมส่วนมากเป็นการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก สามารถจะรองรับผลผลิตในภาคเกษตรกรรมได้

- ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่น มีฐานะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นศูนย์รวบรวมผลผลิตของสินค้าที่จะกระจายไปสู่จังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาค ทำให้โอกาสในการกระจายสินค้าโดยเฉพาะสินค้าภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มที่สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตในการพัฒนาภาคเกษตรกรรม

- มีแหล่งน้ำชลประทานและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่จะสนับสนุนในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำพอง ลำน้ำชี ลำน้ำเซิน เขื่อนอุบลรัตน์ และโครงการชลประทานหนองหวาย

- เป็นศูนย์รวมของสถาบันทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน ศึกษา วิจัย และทดลอง อันจะเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการทำการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

ข้อจำกัด

- พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตเกษตรน้ำฝน จึงมีความผันแปรของสภาพภูมิอากาศสูง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ขาดความต่อเนื่อง และมีอัตราการเสี่ยงสูง

- ปัจจัยการผลิตด้านที่ดินส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำ และมีข้อจำกัดของน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะในฤดูแล้ง เนื่องจากคุณภาพดินไม่สามารถที่จะกักเก็บน้ำได้เพียงพอกับความต้องการใช้ในการเกษตร เพราะมีสภาพเป็นดินทรายและดินเค็ม

- แหล่งเงินทุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีจำกัด และไม่เพียงพอ
- ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร ซึ่งปัจจุบันส่วนใหญ่แรงงานที่มีอยู่จะเป็นแรงงานของคนรุ่นเก่าเป็นหลัก

- การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตมีน้อย วิธีการผลิตยังคงใช้การผลิตแบบดั้งเดิม ซึ่งให้ผลผลิตน้อยไม่คุ้มกับการลงทุน

- ผลผลิตทางการเกษตรส่วนมากจะมีลักษณะเป็นเกษตรกรรายย่อย ขาดการรวมกลุ่มทำให้แต่ละรายมีผลผลิตไม่มากนัก และอยู่กระจัดกระจายยากต่อการควบคุมในด้านคุณภาพของผลผลิต และผลผลิตส่วนใหญ่คุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน

- ศูนย์รวมผลผลิตทางการเกษตรมีไม่เพียงพอ
- ความไม่แน่นอนของราคาสินค้าภาคเกษตรกรรมและความไม่เป็นธรรมในด้านราคา
- บทบาทของการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการ มีสูงกว่าภาคการเกษตร

- เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการจัดการด้านการตลาดแบบครบวงจรยังไม่เกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน

- เกษตรกรในภาคเกษตรกรรมบางส่วนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน และมีหนี้สินมาก

- พื้นที่ดินเหมาะกับการปลูกพืชบางชนิด เนื่องจากโครงสร้างดั้งเดิมของดินไม่ดี
- แรงงานในภาคเกษตรกรรมไม่แน่นอน มีการเคลื่อนย้ายแรงงานบ่อย

1.3 สาขาอุตสาหกรรม

โอกาส

- มีฐานอุตสาหกรรมเดิมที่เข้มแข็งและสามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนาได้
- มีวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบการทั้งวัตถุดิบจากภาคเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ ประเภทแร่ธาตุ ที่ยังไม่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาเชิงพาณิชย์
- เป็นศูนย์รวมของสถาบันรัฐ ด้านการบริหารราชการ และการบริหารการเงิน ที่พร้อมจะให้คำแนะนำในเชิงนโยบาย การให้บริการ และด้านวิชาการ ตลอดจนสนับสนุนด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- มีจำนวนแรงงานอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปมาก โดยเฉลี่ยประมาณ 1.0059 ล้าน

คน (ข้อมูล ณ เดือน สิงหาคม 2545)

- มีความพร้อมในด้านพลังงาน เช่น มีโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ที่มีกำลังการผลิตไฟฟ้าสูงสุดในภูมิภาค สามารถสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมทุกประเภทได้
- เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมที่สามารถอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
- เป็นเมืองหลัก 1 ใน 9 ของจังหวัดศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาคจะ

ทำให้ขอนแก่นได้รับการสนับสนุนบริการพื้นฐานจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

- สามารถจัดหาที่ดินเพื่อเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมได้มาก และราคายังไม่สูงเกินไป

- มีสถาบันการเงินซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนมาก

ข้อจำกัด

- วัตถุดิบในการผลิตจากภาคเกษตรไม่แน่นอนและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน
- แรงงานมีการเข้า-ออกสูง และมีคุณภาพด้านทักษะฝีมือต่ำ ไม่มีความรู้ความสามารถ และทักษะทางด้านเทคโนโลยีระดับสูง
- ขาดแคลนนักลงทุนประกอบการในท้องถิ่นและนอกพื้นที่
- ไม่มีศูนย์รวมของการให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม
- การระดมเงินทุนของสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุนการประกอบการอุตสาหกรรมมี

น้อยและยังขาดแคลนเงินทุน

- กระแสการตื่นตัวในด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ค่อนข้างสูง
- มาตรการส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐยังไม่ส่งผลและขยายตัวให้เกิดการลงทุนเท่าที่ควร
- ขาดการประชาสัมพันธ์ที่จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการประกอบการอุตสาหกรรม
- ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่จะสนับสนุนการประกอบการอุตสาหกรรมยังไม่เพียงพอ

1.4 สาขาการพาณิชย์กรรม/การค้า

โอกาส

- มีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์สูง
- การขยายตัวของประชากรโดยรวม และการเพิ่มของประชากรในเขตเมืองสูง จะทำ

ให้ความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านปริมาณและความหลากหลายของรูปแบบ

- เป็นแหล่งศูนย์รวมความต้องการในการบริโภคสินค้า เนื่องจากการเป็นเมืองหลักของการพัฒนา ที่มีส่วนราชการ สถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมาก
- เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนสินค้ากับเมืองบริวาร
- มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวก สามารถเชื่อมโยงธุรกิจการค้ากับพื้นที่รอบข้างได้ ตลาดสินค้าจึงมิใช่มีเฉพาะภายในจังหวัดเท่านั้น

- มีแหล่งเงินทุนที่พร้อมจะให้สินเชื่อในการประกอบการ
- ข้อจำกัด

- ขาดแหล่งคลังสินค้าเพื่อการพาณิชย์กรรม และการค้า
- ขาดสถาบันการเงินเฉพาะเพื่อให้การส่งเสริมธุรกิจเฉพาะโดยตรง
- ตลาดศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนสินค้ามีจำกัด
- อำนาจซื้อของประชากรในภาคชนบทต่ำเฉลี่ยจะมีรายได้คนละ 4,000 - 5,000 บาทต่อปี
- การเชื่อมโยงสินค้าด้านพาณิชย์กรรมและการค้าระหว่างจังหวัดกับแหล่งผลิตจาก

ส่วนกลางมีปริมาณการขนส่งต่อเที่ยวน้อย

1.5 สาขาการท่องเที่ยว

โอกาส

- เป็นจุดศูนย์กลางที่สามารถจะเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียงได้
- มีความพร้อมในด้านของการให้บริการการท่องเที่ยวทั้งในด้านที่พัก ร้านอาหาร

ที่ระลึก และแหล่งบันเทิง

- มีศูนย์ให้บริการแนะนำการท่องเที่ยว
- มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดที่จะสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ เช่น ประเพณีผูกเสี่ยว อุทยานประวัติศาสตร์ไดโนเสาร์ภูเวียง และปราสาทเปือยน้อย เป็นต้น

• มีแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดหลายแห่งทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณคดี

ข้อจำกัด

- สถานที่ท่องเที่ยวขาดการบูรณะฟื้นฟูและพัฒนาให้ดึงดูด ทั้งด้านภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- แหล่งที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ห่างไกล ทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางนาน
- เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาน้อย และไม่มีโครงข่ายในลักษณะเชื่อมโยงครบวงจรกัน
- ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
- มาตรการในการดูแลชีวิต ทรัพย์สิน และการอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชนยังไม่เพียงพอและขาดคุณภาพ

2. ด้านสังคม

2.1 ด้านกายภาพ

โอกาส

- ไม่อยู่ในพื้นที่เขตอิทธิพลของมรสุมโดยตรง
- ทำเลที่ตั้งเหมาะสม กล่าวคือ ตั้งอยู่ตอนกลางของภูมิภาคที่สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคได้โดยสะดวก
- เป็นประตูสู่จังหวัดในแถบอีสานตอนบนและสามารถเชื่อมโยงกับภาคเหนือได้สะดวก
- มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 93 เป็นที่ราบที่สามารถจะใช้ประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาได้

- มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาได้ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
- เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติประเภทแร่ธาตุและแก๊ส
- พื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตลุ่มน้ำของแม่น้ำสายหลัก เช่น ลำน้ำพอง ลำน้ำชี ลำน้ำเซิน และลำน้ำพังซู่

ข้อจำกัด

- มีพื้นที่บางส่วนของพื้นที่ราบมีคุณภาพของดินต่ำ โดยมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายและดินเค็ม
- ทรัพยากรธรรมชาติบางประเภทยังไม่มีนำมาใช้ในเชิงการพาณิชย์
- ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ทั้งน้ำท่วม และภาวะแห้งแล้งอย่างต่อเนื่อง
- ฤดูร้อนบางปีจะมีอากาศร้อนจัด เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนและอุปสรรคต่อการพัฒนา

- ทรัพยากรป่าไม้มีจำนวนจำกัด

2.2 ด้านประชากร ชุมชน และการประกอบอาชีพ

โอกาส

- แนวโน้มในการประกอบอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ คือ การเกษตรกรรม

ลดน้อยลง

- ประชากรส่วนใหญ่สามารถอ่านออกเขียนได้ มีความขยันและกระตือรือร้น
- มีจำนวนประชากรที่เข้าสู่แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมมาก
- มีชุมชนที่เป็นศูนย์กลางความเจริญหลายแห่ง ซึ่งจะไม่ส่งผลให้เกิดการกระจุกตัวของชุมชน

ของชุมชน

- แหล่งที่ตั้งของชุมชนที่เป็นศูนย์กลางความเจริญส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก ทั้งทางรถไฟ และทางรถยนต์

ข้อจำกัด

- อัตราการเคลื่อนย้ายของประชากรมีสูง โดยเฉพาะในวัยแรงงาน
- ประชากรมีความรู้ ความสามารถน้อยไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม
- จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 - 29 ปี ทำให้ถูกเอาเปรียบในตลาดแรงงาน
- มีทางเลือกในการประกอบอาชีพน้อย โดยเฉพาะในชนบท

- ขาดแคลนประชากรวัยแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากมีการอพยพแรงงานไปนอกพื้นที่
- การดำเนินวิถีชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ยังคงเป็นแบบดั้งเดิม

2.3 ด้านการศึกษา/ทัศนคติของประชาชน

โอกาส

- เป็นศูนย์รวมของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกระดับ ซึ่งมีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
- มีความพร้อมในด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการศึกษา
- ผลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ทำให้กระแสดความต้องการของภาคเอกชนในด้านบุคลากรที่มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น
- ปริมาณความต้องการในการศึกษามีมากโดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาที่ผ่านมา

ข้อจำกัด

- อัตราการเรียนต่อในระดับที่สูงกว่าภาคบังคับมีน้อย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยเรียนใน

ภาคชนบท

- อัตราการลงทุนด้านการศึกษาของผู้ปกครองต่อบุตรมีน้อย เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านรายได้ โดยเฉพาะในชนบท
- นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษายังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง
- จำนวนของผู้ที่อยู่ในวัยเรียนมีน้อย ส่วนใหญ่เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วก็จะออกไปใช้แรงงานแทน

2.4 ด้านสาธารณสุข

โอกาส

- เป็นศูนย์วิชาการแพทย์ของอินโดจีน มีสถาบันการแพทย์และพยาบาลผลิตบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาล
- เป็นที่ตั้งของศูนย์การแพทย์ที่สำคัญ เช่น ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย
- เป็นแหล่งศูนย์กลางในด้านสาธารณสุขของภูมิภาค มีโรงพยาบาล คลินิกเอกชน จำนวนแพทย์ และพยาบาลที่มากที่สุดในภูมิภาค
- อัตราเสี่ยงของการเจ็บป่วยของประชากรมีโอกาสแนวโน้มที่จะสูงขึ้น จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลของการพัฒนาเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญ เช่น การเจ็บป่วยจากปัญหาการบริการทางเพศ การเจ็บป่วยจากผลกระทบมลภาวะจากการประกอบการอุตสาหกรรม

- มีประชาชนจากจังหวัดรอบข้างมาใช้บริการในด้านการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีสถานพยาบาลภาครัฐและเอกชน ที่มีมาตรฐานการให้บริการอยู่ในเกณฑ์สูง มีเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย

- ประชาชนส่วนใหญ่จำเป็นต้องรับบริการด้านสาธารณสุขทั้งจากภาครัฐและเอกชน เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาสุขภาพด้วยตนเอง

ข้อจำกัด

- บุคลากรด้านสาธารณสุขแม้จะมีจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรที่เจ็บป่วยต้องการรับบริการด้านสาธารณสุขแล้ว ยังมีไม่เพียงพอ

- อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย ยังมีไม่ทั่วถึงทุกสถานพยาบาลภาครัฐ โดยเฉพาะในเขตชนบทที่ห่างไกล และบางประเภทยังไม่มีใช้

3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3.1 การคมนาคม

โอกาส

- แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนเมืองมีสูงทำให้ความต้องการด้านการคมนาคมของประชาชนมีมากขึ้น

- เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมในภูมิภาคซึ่งมีทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางอากาศ และการให้บริการมีตลอดเวลา

- มีเส้นทางการคมนาคมทางรถยนต์สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ ในและนอกภูมิภาคได้โดยสะดวกในรัศมีไม่เกิน 300 กิโลเมตร

- มีเส้นทางรถยนต์ทางหลวงแผ่นดินเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด และระหว่างจังหวัดกับอำเภอโดยทั่วถึง

- มีสนามบินพาณิชย์

- มีสนามบินน้ำพองที่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมทางอากาศได้

ข้อจำกัด

- มีปัญหาการจราจรติดขัดในเขตเมือง โดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วน และขาดอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดระบบการจราจร

- การพัฒนาและขยายพื้นที่ผิวจราจรในเขตเมืองเพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรมีข้อจำกัด เกี่ยวกับผังเมือง และชุมชนที่อยู่อาศัย

- เส้นทางคมนาคมในชนบทชำรุด เสียหายบ่อย เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นถนนลูกรัง

- งบประมาณเพื่อการพัฒนาเส้นทางคมนาคมไม่เพียงพอ

- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่จะให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางมีน้อย
- เส้นทางคมนาคมทางรถยนต์ขรุขระบ่อยครั้ง เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง การซ่อมบำรุงรักษาขาดงบประมาณและอัตรากำลังที่จะดูแล
- ผู้ใช้รถใช้ถนนขาดระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง

3.2 สาธารณูปโภค/สาธารณูปการ

โอกาส

- มีแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเกี่ยวกับสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ เช่น แก๊ส สำหรับการผลิตไฟฟ้า แหล่งน้ำจากลำน้ำพอง ลำน้ำชี และลำน้ำเซิน สำหรับการผลิตประปา
- ปริมาณความต้องการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามสภาพของผลการพัฒนา โดยเฉพาะภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม
- มีส่วนราชการที่รับผิดชอบด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการที่มีฐานะเป็นศูนย์กลางตั้งอยู่ เช่น สำนักงานการไฟฟ้าภูมิภาคเขต 2 สำนักงานประปาภูมิภาคเขต 6
- ชนบทยังขาดแคลนความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ โดยเฉพาะระบบประปา
- ร้อยละ 99.6 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดมีไฟฟ้าใช้
- การให้บริการในด้านของระบบประปามีจำกัดเพียง 7 แห่ง ซึ่งยังไม่ทั่วถึง
- การขยาย/พัฒนาระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ มีขั้นตอนการดำเนินงานมากและล่าช้าเนื่องจากเป็นบริการของรัฐ
- การให้บริการไม่สะดวกและสอดคล้องกับความต้องการ เนื่องจากมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์น้อยไม่เพียงพอ
- ขาดแคลนแหล่งน้ำผิวดินสำหรับน้ำดิบที่จะใช้ในการผลิตระบบประปา และบางฤดูกาลแหล่งน้ำดิบ มีน้อยไม่เพียงพอทำให้การบริการไม่สม่ำเสมอ
- ในชนบทบางพื้นที่ไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำระบบประปาชนบทได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับแหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำผิวดิน คือ มีน้อยและเค็ม
- ระบบการผลิตไฟฟ้ายังไม่มีความมั่นคง เนื่องจากมีกำลังการผลิตน้อย และต้องนำเข้าจากแหล่งผลิตอื่น

3.3 ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม

โอกาส

- เป็นศูนย์รวมที่ตั้งของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับระบบการสื่อสารและโทรคมนาคมของภูมิภาค
- มีการขยายตัวทางธุรกิจในการประกอบการลงทุนของภาคเอกชนสูงรวมทั้งการขยายบริการของภาครัฐ
- ผลจากนโยบายที่กำหนดให้จังหวัดขอนแก่นเป็น 1 ใน 9 จังหวัดศูนย์กลางของการพัฒนาอุตสาหกรรมภูมิภาค

ข้อจำกัด

- ความไม่คล่องตัวของส่วนราชการที่รับผิดชอบ เช่น องค์กรโทรศัพท์ เนื่องจากเป็นบริการของรัฐที่ติดขัดและล่าช้าจากระบบและข้อจำกัดในด้านบุคลากรและอุปกรณ์
- การสื่อสารและโทรคมนาคมบางประเภทมีข้อจำกัด ในเรื่องระบบ เช่น ข้อจำกัดในเรื่องคู่สายและสัญญาณของโทรศัพท์
- การให้บริการยังไม่รวดเร็วทันใจเท่าที่ควร

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

โอกาส

- มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติประเภทแร่ธาตุหลายชนิดที่ยังไม่ถูกนำมาใช้เชิงพาณิชย์
- มีที่ดินจำนวนมากและราคายังไม่สูง
- เป็นแหล่งทรัพยากรน้ำ เช่น แม่น้ำพอง ชี เซิน และเขื่อนอุบลรัตน์
- เป็นแหล่งผลิตแก๊สธรรมชาติที่สำคัญของภูมิภาค
- เป็นที่ตั้งของคลังน้ำมันการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.)

ข้อจำกัด

- การนำแร่ธาตุบางชนิดมาใช้ในเชิงพาณิชย์ของนักลงทุนยังมีข้อจำกัดในเรื่องของผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและการลงทุน
- ดินบางส่วนมีสภาพเป็นดินเค็ม ดินทรายและดินภูเขา ซึ่งส่วนมากอยู่ในเขตนํ้าฝน
- ปริมาณฝนมีน้อย
- แหล่งน้ำใต้ดินมีน้อยและคุณภาพไม่เหมาะสมต่อการนำมาอุปโภค/บริโภค
- จำนวนป่าไม้มีน้อย
- มีการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยราษฎรและนายทุนเป็นจำนวนมาก

4.2 สิ่งแวดล้อม

โอกาส

- ประชาชนมีจิตสำนึกและความตระหนักในเรื่องของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
- ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
- กระแสความขัดแย้งในเรื่องสิ่งแวดล้อมมีน้อย

ข้อจำกัด

- การขยายตัวของชุมชนและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร โดยเฉพาะในเขตชุมชน
- มีพื้นที่จำกัดในการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะและแหล่ง

รองรับน้ำเสีย

- บทลงโทษผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อมไม่เด็ดขาด
- มีส่วนราชการเข้ามาเกี่ยวข้องมากและไม่มีการประสาน ทั้งในด้านการปฏิบัติ และ

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ขาดแคลนอุปกรณ์ในการควบคุมและตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม

5. ด้านแรงงาน

โอกาส

- มีจำนวนแรงงานในพื้นที่มากและค่าจ้างยังไม่สูงเกินไป
- มีสถาบันที่พร้อมจะให้การพัฒนาด้านทักษะฝีมือแรงงาน
- การประกอบกิจการของภาคเอกชนที่ใช้เทคโนโลยีสูงยังมีน้อย

ข้อจำกัด

- เป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือต่ำ
- ส่วนมากจะเป็นแรงงานเด็ก ส่วนคนในวัยแรงงานจริงจะเคลื่อนย้ายแรงงาน

ไปต่างถิ่น

- แรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ

6. ด้านนโยบายของรัฐ

โอกาส

- เป็นเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางของการพัฒนาในภูมิภาคทั้งในด้านเศรษฐกิจ

การเงิน สังคม และการศึกษา

- เป็น 1 ใน 9 จังหวัดศูนย์กลางอุตสาหกรรมในภูมิภาค
- เป็นจังหวัดในเขตส่งเสริมการลงทุน เขต 3

- เป็นสถานที่ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- โครงการก่อสร้างทางรถไฟรางคู่ทั่วประเทศ
- การยกระดับของสนามบินจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นสนามบินพาณิชย์นานาชาติ

ข้อจำกัด

- การดำเนินกลยุทธ์เพื่อผลักดันนโยบาย โดยรัฐบาลยังไม่ปรากฏรูปธรรมที่ชัดเจน และต่อเนื่องทั้งนโยบายการพัฒนาภายในประเทศ และนโยบายด้านการต่างประเทศกับกลุ่มอินโดจีน
- ประสิทธิภาพของส่วนราชการต่อการตอบสนองต่อนโยบายส่วนมากจะมีข้อจำกัดในด้าน ระเบียบ กฎหมาย และความคล่องตัวในการปฏิบัติ
- นักลงทุนในท้องถิ่นมีน้อย รวมทั้งการรวมทุนกับนักลงทุนจากภายนอกที่จะตอบสนองต่อนโยบาย ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการพัฒนา

7. ด้านการเมือง

โอกาส

- ระดับความขัดแย้งทางการเมืองมีน้อย
- กลุ่มผลประโยชน์มีจำนวนน้อยราย
- นักการเมืองในทุกระดับส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่
- ประชาชนมีความตื่นตัวในทางการเมืองสูง
- การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทางการเมืองจะเป็นไปในลักษณะของการ

ประนีประนอม

ข้อจำกัด

- การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนโดยนักการเมืองจะเน้นเฉพาะในเขตพื้นที่เลือกตั้งของตนเอง มีการมองประเด็นปัญหาในภาพรวมน้อย
- มีการผูกขาดของกลุ่มผลประโยชน์

8. ด้านโครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จุดแข็ง

- เป็นศูนย์รวมการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา
- มีเครื่องมือและอุปกรณ์การปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก
- มีการแบ่งส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

- มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เสมอ

จุดอ่อน

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีพื้นที่เต็มทั้งจังหวัด
- มีการกระจายตัวของประชากรและชุมชนมีมากทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง
- อำนาจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในบางส่วนราชการยังคง

เป็นอำนาจของส่วนกลาง

- ส่วนราชการที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรงมีน้อย
- พื้นที่การปกครองและการบริหารในแต่ละอำเภอมีมาก ไม่สอดคล้องกับอัตราการกำลัง

เจ้าหน้าที่

- จุดศูนย์กลางของการบริหารและการปกครองแต่ละท้องที่อำเภอห่างไกลยากต่อการ

ประสานงาน

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความซ้ำซ้อนบางองค์กรมีความซ้ำซ้อนกันในการ

ปฏิบัติทั้งในด้านการกิจกรรมและพื้นที่

9. ด้านกฎระเบียบ

จุดแข็ง

- ทำให้การบริหาร/การปกครองมีความเป็นธรรมและทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมี

ระบบ

- การปฏิบัติงานขององค์กรมีความชัดเจนภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่รองรับอยู่
- เป็นหลักประกันข้อผิดพลาดให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กรที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ

กฎหมาย

- เอื้อประโยชน์ต่อการประสานงาน

จุดอ่อน

- ขาดความยืดหยุ่น
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยึดกฎหมายระเบียบมากเกินไป หรือไม่ก็ละเว้นการปฏิบัติตาม

กฎหมาย

- บทลงโทษของกฎระเบียบไม่เด็ดขาด
- ระเบียบกฎหมายบางอย่างมีความซ้ำซ้อนและไม่เกื้อกูลต่อกัน
- การปฏิบัติงานของแต่ละองค์กรมีระเบียบกฎหมายหลายฉบับรองรับมากเกินไป
- ไม่ทันสมัยกับสภาพสังคม

- ระเบียบ กฎหมาย มีช่องว่างให้ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกปฏิบัติได้

10. ด้านบุคลากร

จุดแข็ง

- มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล
- การโอน โยกย้าย สับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ทำได้ง่ายเพราะอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน
- บุคลากรส่วนใหญ่มีศักยภาพและคุณภาพ
- ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ หรือจังหวัดใกล้เคียง
- มีสถาบันการศึกษาที่พร้อมจะให้การพัฒนาประสิทธิภาพแก่บุคลากรขององค์กร
- บุคลากรมีโอกาสได้รับข่าวสารความรู้เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของการประชุมสัมมนา

จุดอ่อน

- ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติขององค์กร
- อัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ทำให้ต้องรับผิดชอบมากและหลายด้าน
- ขาดการริเริ่มสร้างสรรค์งานโดยเฉพาะในภาครัฐ
- ชอบทำงานตามที่อยู่บังคับบัญชาสั่งและมอบหมาย
- ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

11. ด้านงบประมาณและเงินอุดหนุน

จุดแข็ง

- มีงบประมาณมาก เนื่องจากเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีขนาดใหญ่
- สามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายโครงการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ได้เอง
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด สนับสนุนการเป็นเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางของการพัฒนา

พัฒนา

- รัฐบาลส่วนกลางให้ความสำคัญกับผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น
- มีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ มีความรู้ ความสามารถ

ซึ่งทำให้สามารถออกกฎหมายเพื่อหารายได้ให้ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

- มีการลงทุนของภาคเอกชนสูง
- แนวโน้มด้านการคลังของจังหวัดเพิ่มขึ้นทั้งในด้านเงินงบประมาณแผ่นดิน และการ

จัดเก็บภาษี จะทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับส่วนแบ่งของภาษีมากยิ่งขึ้น

จุดอ่อน

- การใช้จ่ายงบประมาณในบางกรณีจะถูกอิทธิพลภายนอกแทรกแซง

- การบริหารและการใช้จ่ายงบประมาณมีขั้นตอน ระเบียบ และมีรายละเอียดมาก
- การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางล่าช้า
- มีกฎ ระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมมาก ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องตรวจตราโดยละเอียด ก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติ
- ไม่มีหน่วยงาน/องค์กรที่จะทำหน้าที่ในการติดตามการใช้งบประมาณในระดับพื้นที่ที่จะเป็นผู้เสนอข้อมูลด้านงบประมาณในภาพรวม เพื่อประกอบการบริหารในจังหวัด
- งบประมาณการจัดกระจายและมีหลายรูปแบบ
- การใช้จ่ายงบประมาณมีระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติมาก

12. ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์

จุดแข็ง

- เครื่องมือและอุปกรณ์ขององค์กรส่วนราชการต่าง ๆ มีมากเนื่องจากเป็นศูนย์การบริหารราชการของท้องถิ่นในจังหวัด
- มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยบางอย่างเข้ามาใช้ในการบริหารของแต่ละองค์กร

จุดอ่อน

- เครื่องมือและอุปกรณ์บางอย่างไม่ทันสมัยมีประสิทธิภาพต่ำเนื่องจากถูกใช้งานมานาน
- งบประมาณในการจัดซื้อ ดูแล ซ่อมบำรุงมีจำกัด
- มีขั้นตอนระเบียบปฏิบัติในการจัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์มาก
- สถานที่ในการจัดเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์มีไม่เพียงพอ

13. ด้านการประสานงาน

จุดแข็ง

- เป็นศูนย์กลางการประสานแผนขององค์กรปกครองท้องถิ่น
- สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในบริเวณศูนย์ราชการของจังหวัด ทำให้สามารถประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ได้ง่าย และระบบการสื่อสารที่จะอำนวยความสะดวกต่อการประสานงาน

- ส่วนราชการต่าง ๆ มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ่อย ในลักษณะของการประชุม/สัมมนาทำให้มีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันมากขึ้น
- มีการร่วมมือกันอย่างดีระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภายในจังหวัด

จุดอ่อน

- มีส่วนราชการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้การประสานงานยุ่งยาก และเสียเวลา
- การประสานงานกับระดับพื้นที่มีความยุ่งยาก เพราะมีพื้นที่ห่างไกลกัน

14. ด้านข้อมูลข่าวสาร

จุดแข็ง

- เป็นศูนย์กลางเพื่อรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น
- มีระบบและอุปกรณ์ที่ทันสมัย พร้อมทั้งจะสนับสนุนในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

จุดอ่อน

- ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนราชการกับเอกชน
- ข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่มีศูนย์รวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะที่เป็นศูนย์กลาง
- ข้อมูลไม่ชัดเจน ไม่เป็นปัจจุบัน และมีความซ้ำซ้อน
- มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลบ่อย
- ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบโดยตรงในแต่ละส่วนราชการ/องค์กร
- ระบบการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละองค์กรไม่มีประสิทธิภาพทำให้การปฏิบัติล่าช้า
- การนำข้อมูลของส่วนราชการมาใช้ประโยชน์มีน้อย
- พื้นที่กว้างเกินไปทำให้ระบบการกระจายข้อมูลและข่าวสารเป็นไปด้วยความลำบากและไม่ทั่วถึง

- บุคลากรในแต่ละส่วนราชการที่มีความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่และระบบข้อมูลข่าวสารมีน้อย

★ สภาพการณ์ในปัจจุบัน

- เป็นเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางของการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การบริหาร และการปกครองของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการพัฒนากับกลุ่มประเทศในอินโดจีนในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
- มูลข่าวสารมีน้อย

- เป็น 1 ใน 9 จังหวัดศูนย์กลางของการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาคตาม

นโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งเป็นการต่อเนื่องจากนโยบายกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

- มีอัตราการขยายตัวของการพัฒนาสูง โดยเฉพาะในภาคการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นมี

อัตราการขยายตัวเฉลี่ยปีละประมาณ 7.5 ต่อปี โดยภาคพาณิชย์กรรม/การค้า และภาคอุตสาหกรรม มีอัตราการขยายตัวในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง ในขณะที่ภาคการเกษตรมีการขยายตัวในลักษณะลดลง

- ประชากรมีรายได้สูง เฉลี่ยคนละประมาณ 40,985 บาทต่อคนต่อปี
- เป็นแหล่งศูนย์รวมของประชากร โดยเฉพาะในด้านการศึกษา การบริหารราชการ การประกอบธุรกิจและการประชุม/สัมมนา
- มีการเคลื่อนย้ายแรงงานของประชากรในท้องถิ่นไปสู่ภายนอกมาก และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในท้องถิ่นตามฤดูกาล
- ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด ปัจจุบันในเขตชนบทส่วนใหญ่จะเป็นวัยเด็ก และวัยสูงอายุ ส่วนวัยแรงงานจะอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ต่างถิ่นเป็นส่วนมากเพื่อประกอบอาชีพ
- มีสัดส่วนของการลงทุนมาก โดยเฉพาะในภาคของการค้า การบริหาร และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในด้านการกิจการเหมืองแร่ โรงแรม การพัฒนาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การบริการด้านธุรกิจ และการบันเทิงเพื่อการท่องเที่ยว
- มีลักษณะเป็นชุมทางศูนย์กลางของการคมนาคม โดยเฉพาะกับการเชื่อมโยงไปสู่จังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน นอกจากนี้ยังมีการคมนาคมทั้งด้านรถไฟ และเครื่องบิน ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งสินค้า
- มีฐานการผลิตอุตสาหกรรมเดิมอยู่แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้วัตถุดิบด้านการเกษตร และการใช้แรงงานเป็นปัจจัยในการผลิต

การประเมินศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

★ สรุปการประเมินสภาพการณ์

สภาพการณ์โดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นพื้นที่เดียวกับจังหวัดขอนแก่น มีอัตราการขยายตัวของการพัฒนาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจสูง จากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมการค้า และการบริการมากขึ้น โดยใช้ปัจจัยความได้เปรียบในด้านแรงงาน การเป็นศูนย์รวบรวมวัตถุดิบ การเป็นศูนย์กลางการคมนาคม และความพร้อมในด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนความพร้อมในด้านของสถาบันการเงินที่จะให้การสนับสนุน ในขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจภาคการเกษตรนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นแหล่งที่มาของรายได้หลัก

ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในจังหวัดก็ตาม แต่ก็มียัตราการขยายตัวในลักษณะถดถอย โดยมีแนวโน้มที่จะลดความสำคัญและบทบาทลง ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตในภาคเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งมีความแปรปรวนสูง ในขณะเดียวกันแรงงานภาคเกษตรก็มีจำกัด เนื่องจากส่วนใหญ่จะเคลื่อนย้ายแรงงานออกไปสู่นอกภาคการเกษตรมากขึ้น

ในด้านสังคมจะพบว่า ตามชุมชนมีความหนาแน่นขึ้น และเริ่มมีแนวโน้มของการเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น โดยมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ชนบทประชากรเริ่มจะลดน้อยลงตามลำดับ โดยส่วนใหญ่จะเป็นวัยเด็กและผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ ในส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนโดยภาครัฐ จะพบว่า ได้มีการจัดตั้งส่วนราชการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ เพื่อรองรับการขยายตัวของความเจริญในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัจจุบันนี้มีส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ประมาณ 250 หน่วยงาน ที่จะทำหน้าที่ในการให้การส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในอนาคตต่อไป

★ การประเมินศักยภาพด้านการพัฒนา

1. สภาพแวดล้อมกายภาพ

จุดแข็ง

(1) มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม โดยตั้งอยู่ตอนกลางของภูมิภาค และเป็นเมืองประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งจะทำให้สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคได้

(2) มีความเหมาะสมในด้านกายภาพของพื้นที่ และทรัพยากรธรรมชาติ ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งในภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม กล่าวคือ

- ⇒ เป็นพื้นที่ซึ่งไม่อยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมโดยตรง
- ⇒ มีทรัพยากรธรรมชาติประเภทแร่ธาตุที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ เพื่อการพัฒนาหลายประเภท เช่น ทองแดง และยูเรเนียม ที่ อ.ภูเวียง
- ⇒ มีลุ่มน้ำตามธรรมชาติไหลผ่านหลายสาย ที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำพอง ลำน้ำชี และลำน้ำเซิน
- ⇒ มีพื้นที่กว้างใหญ่ และสามารถที่จะนำที่ดินมาใช้ในการพัฒนาได้อีกเป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย การประกอบการอุตสาหกรรม และการเกษตรกรรม ประกอบกับราคาที่ดินยังไม่สูงเกินไป

(3) เนื่องจากปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดขอนแก่น ที่มีฐานะเป็นเมืองหลักของการพัฒนา จึงมีความพร้อมในด้านของปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และการติดต่อสื่อสารและโทรคมนาคมที่สะดวก และมีความพร้อมที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลของการดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานของ ซึ่งได้แก่ การขยายช่องทางจราจรของถนนมิตรภาพจาก 2 ช่องทาง เป็น 4 ช่องทาง

(4) เป็นฐานการผลิตเดิมในภาคอุตสาหกรรมเกษตร และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2537 ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น จากกรณีดังกล่าว จะเป็นส่วนสำคัญที่จะผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการยิ่งขึ้น

(5) เป็นแหล่งศูนย์กลางด้านการพลังงานของภูมิภาค โดยเป็นที่ตั้งของการผลิตไฟฟ้าระบบน้ำและก๊าซธรรมชาติ และยังเป็นศูนย์กลางที่ตั้งคลังน้ำมันของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.)

(6) มีทรัพยากรด้านแรงงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉลี่ยประมาณ 1.4 ล้าน คิดเป็นร้อยละ 82 ของประชากรทั้งจังหวัด

(7) มีอัตราการเจริญเติบโตและการพัฒนาสูงเฉลี่ยปีละประมาณ 7.5 ต่อปี โดยเฉพาะการเจริญเติบโตในโครงสร้างการผลิตนอกภาคการเกษตร

จุดอ่อน

(1) วัตถุดิบทางการเกษตรในพื้นที่ที่จะสนับสนุนในการเป็นฐานการผลิตมีจำนวนไม่แน่นอน และมีมาตรฐานคุณภาพต่ำ

(2) แรงงานมีการเคลื่อนย้ายสูง และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพทางทักษะฝีมือแรงงานต่ำ

(3) ในภาคการเกษตรขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะอพยพไปใช้แรงงานในที่ต่างถิ่น

(4) การผลิตในภาคการเกษตร ส่วนใหญ่อาศัยธรรมชาติเป็นหลัก และมีความแปรปรวนทางธรรมชาติสูง ทำให้เกษตรกรมีภาวะความเสี่ยงในการประกอบอาชีพทางการเกษตรมาก

(5) ปริมาณน้ำที่ใช้ในการเกษตรและอุตสาหกรรมมีไม่เพียงพอ และมีปัญหาในด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ

(6) เกษตรกรส่วนใหญ่ยากจน มีความรู้ต่ำ และมีหนี้สินมาก ส่งผลให้การพัฒนาผลผลิตในภาคเกษตรที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการพัฒนามีข้อจำกัดในด้านปริมาณ

(7) ระบบการคมนาคมขนส่งที่เป็นการเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดขอนแก่น กับจังหวัดที่เป็นเมืองหลักของภูมิภาคต่าง ๆ ยังไม่สะดวก และยังไม่มีการเชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งทางรถไฟกับทางเครื่องบิน

(8) ตลาดกลางในการรวบรวมและซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรมีน้อย และไม่มีคลังสินค้าสำหรับเป็นศูนย์เก็บรวบรวมและกระจายสินค้า

(9) แหล่งชุมชนที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการพัฒนาอยู่ห่างไกลกัน ทำให้ต้นทุนการลงทุนในด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสูง

(10) ระบบโครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมขนส่งในเขตชนบทไม่สะดวก และกระจายไม่ทั่วถึง เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรสู่ตลาด

2. ด้านองค์กรและการบริหาร

จุดแข็ง

(1) เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัดที่เป็นเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางของการพัฒนาในภูมิภาค

(2) เป็น 1 ใน 9 จังหวัดศูนย์กลางของการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค

(3) เป็นจังหวัดเป้าหมายที่รัฐบาลกลางให้ความสำคัญ

(4) มีส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก

(5) มีการประสานระหว่างส่วนราชการในองค์กรเป็นอย่างดี

(7) บุคลากรองค์กรในภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ และเป็นคนในท้องถิ่นหรือจังหวัดใกล้เคียง

(8) บุคลากรทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันบ่อยครั้ง เนื่องจากการเป็นศูนย์กลางของการประชุม อบรม สัมมนา

(9) มีงบประมาณในการบริหารมาก ทั้งงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ และเงินอุดหนุนในฐานะเป็นเมืองหลักของการพัฒนาที่รัฐบาลกลางให้ความสำคัญ

จุดอ่อน

(1) มีพื้นที่กว้างใหญ่มากเกินไป ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร การปกครอง และการพัฒนา

(2) การประสานงานยากและใช้เวลา เนื่องจากมีส่วนราชการมาก

(3) หลายหน่วยงานมีการทำงานในลักษณะที่ซ้ำซ้อน และไม่มีความชัดเจนในบทบาทและภารกิจ

หน้าที่

(4) ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร การปกครอง และการพัฒนา ยังไม่มีระบบที่ดีในการจัดเก็บ และการนำใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะขาดแหล่งศูนย์ข้อมูลกลางที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจ

(5) การบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีเป้าหมายทิศทางการทำงานเพื่อตอบสนองนโยบายส่วนกลางมากกว่ามุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

(6) บุคลากรในองค์กร ส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้น และความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน โดยมากจะเป็นการปฏิบัติงานตามที่ส่วนกลางสั่งการ

(7) ระเบียบ กฎหมายในการปฏิบัติงานมีมาก และไม่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา

(8) อุปกรณ์ เครื่องมือในการบริหารและปฏิบัติงานขององค์กรส่วนมากจะมีสภาพชำรุด มีประสิทธิภาพในการใช้งานต่ำ และเทคโนโลยีไม่ทันสมัย

(9) ในแต่ละองค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้เทคโนโลยีสูง น้อย

บทที่ 4

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อันมีลักษณะเป็นการกำหนดนโยบายแนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ยุทธศาสตร์เร่งด่วนตามนโยบาย

ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์จังหวัด นโยบายในการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายในการพัฒนากิจการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ไว้ดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์

" ภายในปี 2552 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน "

4.2 พันธกิจหลักขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อยู่ในพื้นที่เดียวกับจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีฐานะเป็นเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางของการพัฒนาในภูมิภาค ตามนโยบายรัฐบาล ในขณะเดียวกันก็มีอัตราการเจริญเติบโตของการพัฒนาอยู่ในระดับสูงกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นในภูมิภาคเดียวกัน ผลของการพัฒนาได้ก่อให้เกิดแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของการพัฒนากิจการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างมาก ในด้านเศรษฐกิจแนวโน้มของโครงสร้างทางการผลิตกำลังถูกเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคเกษตรกรรมมากขึ้น และตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดภารกิจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ครอบคลุมการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาครบทุกด้าน ประกอบกับความได้เปรียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ คือเป็นเมืองหลัก การมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม และเป็นศูนย์กลางของการบริหารการศึกษา การคมนาคม มาเป็นปัจจัยที่จะสนับสนุนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการบริหาร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งชุมชนเมืองและชนบท ให้มีความเจริญทางวัตถุและทางจิตใจในการพัฒนามากขึ้น

กรอบนโยบายของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ

ม. 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขต

องค์การ

บริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะ รัฐมนตรีกำหนด
- 3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล
- 7) คุ้มครอง ดุแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 7 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

ม. 17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการ

สาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในการพัฒนาท้องถิ่น

- 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) การจัดการศึกษา
- 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- 11) การกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเอง หรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการ
- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบก และทางน้ำ ที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

และตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ **13 สิงหาคม 2546** กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

- (1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด
- (2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง
- (3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด เพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลย์และคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ
- (2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
- (3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ กาดรพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา

สาธารณสุขการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดการมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมถ่ายโอนองค์การบริหารส่วนจังหวัด "มีหน้าที่ที่ต้องทำ"

ข้อ 3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้ แต่เฉพาะกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด จะกระทำได้ในกรณี ที่เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

ข้อ 4 หากมีปัญหา ข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถดำเนินการตามกรอบนโยบาย อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการศึกษา การกีฬา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง
3. ส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมและพัฒนาสังคมให้น่าอยู่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5. ส่งเสริมและพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจให้สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. พัฒนาคณะที่ร่ายกายจิตใจ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. พัฒนารายได้และส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจแบบพอเพียง
3. พัฒนาเมืองการบริหารและการปกครองท้องถิ่นให้เข้มแข็งและโดดเด่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่น
4. พัฒนา ฟื้นฟู บูรณะทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. พัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ เพื่อเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาค
6. มุ่งเน้นด้านการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
7. ส่งเสริมและสนับสนุนการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น
8. พัฒนาด้านสาธารณูปโภค

สาธารณูปการทุกประเภท

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ในการพัฒนางานการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้บรรลุภารกิจหลักและวัตถุประสงค์โดยรวม จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาภายใต้ภารกิจหลักของยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การแก้ไขปัญหาความยากจน

1. สถานการณ์และข้อมูลเกี่ยวกับความยากจน

ภาวะความยากจนของคนไทย เมื่อพิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์เส้นความยากจน (Poverty Line) พบว่า ความยากจนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2531 สัดส่วนคนจนมีร้อยละ 32.6 และลดลงเหลือร้อยละ 23.2 ในปี 2535 และเหลือเพียงร้อยละ 11.4 ในปี 2539 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบทำให้สัดส่วนคนจนกลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.0 ในปี 2541 และร้อยละ 15.9 ในปี 2542 ปัญหาความยากจนเริ่มคลี่คลายตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา โดยมีสัดส่วนของคนจนลดลงเหลือร้อยละ 14.2 ในปี 2543 และร้อยละ 13.0 ในปี 2544 หรือลดลงจากจำนวน 9.9 ล้านคน ในปี 2542 เหลือ 8.2 ล้านคน ในปี 2544 สัดส่วนคนจนต่อประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 24.5

ข้อมูลปี 2544 จังหวัดขอนแก่นมีประชากร 1,761,400 คน มีหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่เป้าหมายแก้ไขปัญหาความยากจน 369 หมู่บ้าน 59,040 ครัวเรือน มีคนจนประมาณ 247,960 คน คิดเป็นสัดส่วนคนจนต่อประชากรประมาณร้อยละ 14.1 ซึ่งในจำนวนหมู่บ้านยากจนนี้มีหมู่บ้านที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดของจังหวัดจำนวน 60 หมู่บ้านตามเกณฑ์ จปฐ คือ ต่ำกว่า 20,000 บาท/ครัวเรือน/ปี จำนวนประชากร 7,145 ครัวเรือน ประชากรประมาณ 30,000 คน ซึ่งจะต้องเป็นพื้นที่เป้าหมายเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นอันดับแรก

กลุ่มคนจนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรซึ่งจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนครัวเรือน 431,502 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร 213,260 ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ 49.42 % ของครัวเรือนทั้งหมด) โดยมีสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน ได้แก่ ขาดปัจจัยในการผลิต ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเค็ม ไม่มีเงินทุน ไม่มีที่ดินทำกิน น้ำไม่พอเพียง พืชหลักมีน้อยชนิด การเลี้ยงสัตว์การประมงมีน้อย ทั้งนี้การเกษตรกรรมส่วนใหญ่ยังพึ่งพาธรรมชาติ ซึ่งมีความผันผวนสูง เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง จึงทำให้ประสบปัญหาผลผลิตเสียหาย อีกทั้งประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ และขาดเสถียรภาพ ตลอดจนต้นทุนการผลิตสินค้าสูง ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุน นอกจากนี้แล้วยังมีหนี้สินทั้งในและนอกระบบเป็นจำนวนมาก รวมทั้งขาดโอกาสในการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิต ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ ขาดการแก้ไขปัญหาที่เป็นองค์รวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนยังไม่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน และขาดระบบการ

ติดตามประเมินผล ในการแก้ไขปัญหาคความยากจน จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสให้แก่กลุ่มคนจน และผู้ด้อยโอกาสที่เชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรที่มีความเข้มแข็งให้สามารถ

ก่อร่างสร้างตัว และพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดการแก้ไขปัญหาคความยากจน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาคความยากจนของประเทศเป็นปัญหาเร่งด่วนของชาติที่จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องเร่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะ 5 ปี ของแผนฯ โดยได้กำหนดเป้าหมายการลดสัดส่วนของคนจนจากร้อยละ 15.9 ในปี 2542 ให้เหลือร้อยละ 12.0 ในปี 2549 โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างเป็นระบบด้วยการกระจายโอกาสให้คนจนสามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้ เข้มแข็ง การพัฒนาศักยภาพคนจนให้ก่อร่างสร้างตน และพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ควบคู่กับการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐให้เอื้อต่อคนจน ให้ได้รับโอกาส สิทธิ และความเป็นธรรมให้ทัดเทียมกับ กลุ่มอื่นในสังคม

ความยากจนในความหมายตามยุทธศาสตร์ มิได้จำกัดเฉพาะความขัดสนทางเศรษฐกิจหรือด้านรายได้สำหรับการยังชีพเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงความยากจนเชิงโครงสร้างที่เกิดจากความขัดสนหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐ และแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ อันนำไปสู่ความไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคความยากจน และการกระจายรายได้มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนจน โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับคนจนควบคู่กับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของคนจน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ปัญหาและเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างความเชื่อมโยงกับองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการเปิดเวทีประชาคมท้องถิ่น เป็นต้น

ในด้านการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทักษะฝีมือแรงงานให้กับคนจน ด้วยการมุ่งเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพ และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมและนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้คนในชนบทด้วยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และกระจายโอกาสทางการศึกษาและอาชีพของคนในชนบทให้ใกล้เคียงกับเขตเมืองเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและคุณภาพ

ชีวิตของประชาชนจังหวัดขอนแก่น

3. วัตถุประสงค์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคและการกระจายรายได้

3.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถของคนจน ทั้งในเขตเมือง และชนบทในจังหวัดขอนแก่น ให้สามารถก่อร่างสร้างตัวและพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

3.2 การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีความเสมอภาค เป็นธรรม และมีความเท่าเทียมกันระหว่างคนจนและกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้คนจนได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.3 สนับสนุนส่งเสริมให้คนจนได้รับสิทธิ โอกาส และความเป็นธรรมในกลุ่มสังคม ให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. เป้าหมายการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและการกระจายรายได้

4.1 ลดจำนวนคนจนลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี โดยให้การสนับสนุนในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และหมู่บ้านที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.

4.2 สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในพื้นที่ชนบท ในเมืองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

4.3 สนับสนุนให้ทุกคนในสังคมได้รับโอกาสเชิงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ สังคม และระบบกลไกต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาของคนยากจน สิทธิ และความเป็นธรรมในการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง และชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

5. แนวทางพัฒนาและมาตรการการพัฒนา

1. การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจนในด้านการพัฒนาอาชีพและรายได้

1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบายของรัฐและภารกิจความช่วยเหลืออื่น ๆ ให้กระจายถึงคนจนอย่างทั่วถึง

1.2 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

1.3 สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนระดับรากหญ้าอย่างครบวงจร

1.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตร

2. การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรากหญ้า

2.1 การพัฒนาการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน

2.3 การส่งเสริมการเข้าถึงการบริการของรัฐ

2.4 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคนยากจน

2.5 การพัฒนาอาชีพการเกษตรตามศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ของกลุ่มคนจนโดยเชื่อมโยงกับองค์กรที่เข้มแข็ง

2.6 พัฒนาอาชีพกลุ่มคนยากจน โดยการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้เข้าถึงกลุ่มคนจนและผู้ด้อยโอกาสตามสภาพปัญหาและความต้องการ

3 พัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมแก่คนยากจน และผู้ด้อยโอกาสและการบริการพื้นฐานของรัฐ

3.1 จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลุ่มคนจนและผู้ด้อยโอกาส

3.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบบริการพื้นฐานของรัฐให้เข้าถึงกลุ่มคนจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการของชุมชน

3.4 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและสร้างความเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนให้มีประสิทธิภาพ

3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทในการจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนจนและผู้ด้อยโอกาส

4. ยกระดับคุณภาพชีวิตคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต และเข้าถึงการบริการด้านสังคมอื่น ๆ

4.1 พัฒนาการศึกษาศักยภาพของเด็กและเยาวชนจากครอบครัวยากจนควบคู่กับการพัฒนามาตรฐานอุดหนุนทางการศึกษาในพื้นที่ยากจน

4.2 สร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและชุมชนเมืองให้มีความสัมพันธ์เกื้อกูลกันและเกิดความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ และได้รับบริการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

5. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำ “แผนชุมชน” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความชัดเจนของกลุ่มเป้าหมายคนจนและผู้ด้อยโอกาสในแต่ละพื้นที่และดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจน

5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทขององค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนด้านพัฒนาอาชีพเพื่อพัฒนาไปสู่การรวมกลุ่มจัดตั้งเครือข่ายในรูปขององค์กรเกษตรกรและระบบสหกรณ์

5.3 เพิ่มขีดความสามารถและสนับสนุนการทำงานของแกนนำอาสาต่าง ๆ ของชุมชนในการช่วยเหลือบรรเทาภาระงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

5.4 ปรับกระบวนการทัศน์ของบุคลากรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนให้ร่วมกันแก้ปัญหาคความยากจนอย่างเป็นเอกภาพ

5.5 ปรับปรุงระบบการพัฒนาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมในการประเมินผลงาน

5.6 ศึกษา วิจัย ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีความเชื่อมโยงและมีความต่อเนื่องครอบคลุมเป้าหมายทุกพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน

1. วัตถุประสงค์

1. สร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้สัมพันธ์อย่างเกื้อกูลและเกิดความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและประชาสังคม ควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้คนในสังคมดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในชุมชนและเมือง ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งการพัฒนาชนบทและเมืองให้น่าอยู่ตามศักยภาพและความพร้อมของชุมชน เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้เกิดความสงบ สะดวก สะอาด มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีระเบียบวินัย

2. เป้าหมาย

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แกชุมชนและประชาสังคมระดับต่าง ๆ ให้มีความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการที่ดีให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชน
2. มีการพัฒนาชุมชนและเมืองให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชน โดยมุ่งพัฒนาเพื่อความอยู่ดีมีสุขของ ประชาชน และการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน ปลอดภัย สุภาพพลานามัยสมบูรณ์ และปราศจากยาเสพติด”
3. พัฒนาจังหวัดให้มีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการขนส่ง ในภูมิภาค และอนุภาคอินโดจีน

3. แนวทางและมาตรการการพัฒนา

3.1 การส่งเสริม และจัดทำผังเมืองทุกระดับ

- (1) ศึกษาและจัดทำผังจังหวัดเพื่อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม
- (2) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายประชาคมด้านการผังเมือง
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองด้วยตนเอง

3.2 การพัฒนาเพื่อยกระดับโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง

(1) พัฒนาประสิทธิภาพและปรับโครงข่ายการคมนาคมขนส่งสินค้า เพื่อเชื่อมโยงสู่ถนนสายหลัก อันเป็นการสนับสนุนให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและขนส่งสินค้าในภูมิภาคและประตูสู่อินโดจีน ที่มีการเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างทางบกและทางอากาศ

(2) พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้านและตำบล

3.3 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการบริการ

พัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ ให้บริการได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

3.4 การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการป้องกันบรรเทา ฟื้นฟู และการแก้ไข ปัญหาอุบัติเหตุและปัญหาอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมและประสานการดำเนินงานและบูรณาการงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(2) ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการป้องกัน บรรเทา ฟื้นฟู แก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ และภัยธรรมชาติ โดยเน้นให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่ทันสมัยและมีเครือข่ายเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ

(4) สนับสนุนการจัดระเบียบสังคมและพัฒนาศีลธรรม จริยธรรม อันดีงามของประชาชน ด้วยการบังคับใช้กฎหมาย และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการเสริมสร้างวินัยคนในสังคม

3.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(1) สนับสนุนเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายยาเสพติดให้มีความทันสมัย สามารถเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการวางแผนวิเคราะห์การดำเนินงานอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

(2) สนับสนุนมาตรการการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาฟื้นฟู โดยนำแนวทางการใช้พลังแผ่นดินภายใต้หลักการ “การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการ

บำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด” โดยเน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและกลุ่มเป้าหมาย โดยมีมาตรการและแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(1)แนวทางการปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกัน

(1.1) ปลูกจิตสำนึก/กระแสสังคมให้ตระหนักและเข้าร่วมการแก้ไขปัญา โดย

(1.1.1) สนับสนุนการณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่

(1.3.1) บรรจุนโยบาย แนวทาง
การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหลักสูตรการ

เรียนการสอน การประชุม สัมมนาและการฝึกอบรมต่างๆ

(1.1.3) สนับสนุนการปลูกฝังอุดมการณ์ด้วยการฝึกอบรมต่างๆ

(1.2) ลดความรุนแรงของปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้หมู่บ้าน/ชุมชน โดย

(1.2.1) การใช้วิทยากรกระบวนการและชุดปฏิบัติการหมู่บ้านเข้าไปกระตุ้น

(1.2.2) สร้างเวทีประชาคมทั้งในหมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษาและสถานประกอบการ

(1.3.1) สนับสนุนให้เกิดความเคลื่อนไหวของประชาคมต่อต้านยาเสพติด
อย่างต่อเนื่อง

(1.3) ลดความรุนแรงของปัญหาและการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เยาวชน

(1.3.1) สนับสนุนการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงโทษพิษภัยยาเสพติดด้วย
การฝึกอบรม และการจัดค่ายพุทธธรรม

(1.3.2) สนับสนุนการจัดกิจกรรมป้องกัน เช่น การตรวจปัสสาวะ

(1.3.1) สนับสนุนกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น สนับสนุน
กิจกรรมการเล่นกีฬา และดนตรี รวมทั้งการฝึกอาชีพ เป็นต้น

(1.3.2) สนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม
เป็นระเบียบ

(1.3.3) สนับสนุนจัดระบบดูแล เฝ้าระวัง โดยให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วม
ดำเนินการ

(1.4) การป้องกันและแก้ไขปัญาในสถานประกอบการและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดย

(1.4.1) สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจโทษพิษภัยของยาเสพติด

(1.4.2) สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกัน เช่น การตรวจปัสสาวะ

- (1.4.3) สนับสนุนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการจัดการแข่งขันกีฬา
- (1.5) ควบคุมปัจจัยเสี่ยงและจัดสภาพแวดล้อม โดย
 - (1.3.1) การจัดผังเมืองและกำหนดเขตพื้นที่ (Zonning)
 - (1.5.2) สนับสนุนการจัดสถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ก่อสร้างลานกีฬา
ด้านยาเสพติด การจัดการแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติด การประกวดดนตรี
 เป็นต้น

2. แนวทางการปราบปราม

- (1.3.1) สนับสนุนและจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยให้แก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- (1.3.2) พัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้อยู่เกี่ยวกับสารเสพติด

1. แนวทางการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ

- (1.3) การสนับสนุนงบประมาณในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (3.2) พัฒนารูปแบบกลไกการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดย
 - (1.3.1) สนับสนุนองค์กรทางศาสนาและภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทและมี
ส่วนร่วมในการบำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (3.3) การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษาให้มากที่สุด โดย
 - (1.3.1) สนับสนุนณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะ
อย่าง
ยิ่งสถาบันครอบครัว และโรงเรียน
 - (1.3.2) สนับสนุนสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษา โดย
มาตรการ
การส่งเสริม การฝึกอาชีพ และสนับสนุนเงินทุนในการประกอบ
อาชีพ
 - (3.3.3) บังคับบำบัด โดยระบบการต้องโทษ
- (3.4) การติดตาม ช่วยเหลือและให้กำลังใจ โดย
 - (1.3.1) สนับสนุนให้ครอบครัว ประชาคมหมู่บ้าน และชุมชน ให้กำลังใจ
และ
คอยช่วยเหลือ

(1.3.2) สนับสนุนจัดการฝึกอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดตามสาขาอาชีพที่
ต้องการ

(1.3.3) สนับสนุนจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวัง และติดตาม เพื่อมิ
ให้

หวนกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยอาสาสมัครชุมชน

(1.3) พัฒนาบุคลากรด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดย

(1.3.1) ฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ในการ
บำบัดรักษา

(1.3.2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ทำงานที่เกี่ยวข้อง
กับการบำบัดรักษาในระดับต่าง ๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	การสร้างศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
------------------------	--------------------------------------

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับ 7 หน่วยงานเศรษฐกิจ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกรอบแนวทางการทำงานร่วมกันในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาจากการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนน้อยกว่า มาสู่การลงทุนที่ได้มูลค่าตอบแทนที่มากกว่า คือ ให้ความสำคัญกับการแสวงหาเงินตราประเทศโดยการส่งออก ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจภายในประเทศให้เป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยจะต้องปรับทิศทางการพัฒนาไปพร้อมกัน 4 ด้าน ได้แก่ (1) เศรษฐกิจมหภาค (2) ภาคการผลิตและการบริการ (3) ปัจจัยสนับสนุน พื้นฐานประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการ และ (4) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความพร้อมและจิตสำนึก โดยกำหนดประเภทสินค้าและบริการเพื่อเข้าสู่ความเป็นสากล (World Leader in Niche Market) ไว้ 9 อย่าง ได้แก่

1. การเป็นครัวของโลก (Kitchen of the world)
2. การเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางด้านสุขภาพของโลก (World Health Service Center)
3. การเป็นศูนย์กลางด้านรถยนต์ของภูมิภาค (Detroit of Asia)
4. การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Asia Tourism Capital)
5. การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นของเอเชีย (Asia tropical Fashion)
6. การเป็นศูนย์กลางการออกแบบกราฟฟิคของโลก (World Graphic Design and Animation Center)
7. การเป็นตลาดเฟอร์นิเจอร์ที่สำคัญของโลก (World Furniture Mart)
8. การเป็นแหล่งผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่มีคุณภาพของโลก (World Leader in Good Quality of Rubber and Rubber Products)
9. การเป็นโรงเรียนนานาชาติสำหรับการสอนการให้บริการอย่างเป็นมิตร (World Hospitality International School)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร (Food Center) ของประเทศ โดยการยกระดับมาตรฐานสินค้า หรือผลิตผลทางการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถแข่งขันได้และเป็นที่ต้องการของตลาดโลก และการพัฒนาการค้า การลงทุนกับประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง โดยสนับสนุนให้ขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ การส่งออก และการขนส่ง ขอนแก่นจึงได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของจังหวัด ไว้ดังนี้

1. เป้าหมาย

พัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ให้สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งให้ขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเครือข่ายการค้า การลงทุน การบริการ การส่งออก และการขนส่งในภูมิภาค และอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

2. แนวทางและมาตรการการพัฒนา

1. การสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการเกษตร

1.1 การปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

(1) การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร จากการผลิตรูปแบบสินค้าเกษตรชนิดที่มีมูลค่าหรือให้ผลตอบแทนต่ำไปสู่ชนิดที่มีมูลค่าหรือให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าตามยุทธศาสตร์สินค้าเกษตร จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ถั่วเหลือง โคนม โคเนื้อ ส้มเขียวหวาน และผักปลอดสารพิษ ที่เน้นกระบวนการผลิตให้ได้อาหารและสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยการส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีด้านพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งปัจจัยการผลิตตามความจำเป็น การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนการตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าวและพันธุ์พืชอื่นๆ ของชุมชน

(2) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในเขตเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาและคุณภาพในเขตเกษตรเศรษฐกิจ หรือเขตที่มีความเหมาะสมด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมตามยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน ถั่วเหลือง โคนม โคเนื้อ ไร่พื้นที่บ้าน ปลาน้ำจืด ยางพารา ส้มเขียวหวาน และผักปลอดสารพิษ ที่เน้นกระบวนการผลิตให้ได้อาหารและสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ - ปุ๋ยชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตที่เหมาะสมทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง การกำหนดเขตพื้นที่การผลิตที่เหมาะสม (Zoning) การจดทะเบียนเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร สนับสนุนและให้บริการผสมพันธุ์ (โคเนื้อ โคนม) ส่งเสริมและ

สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน สนับสนุนการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน สินค้า ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและวิทยาการจัดการผลผลิต การวิจัยเทคโนโลยี พื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยและพัฒนากระบวนการทำฟาร์ม การวิจัยทางสังคมเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร การตรวจรับรองผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งจัดหาและสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร

(3) การปรับปรุงคุณภาพสินค้าระบบ Form Farm to Table โดยพัฒนาระบบการควบคุมตรวจสอบ และรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรที่ผลิตภายในจังหวัด ตามยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น โดยการณรงค์ให้ความสำคัญกับมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร การสร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิตคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพสินค้า ตลอดทั้งการบังคับใช้ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

(4) เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการผลิตและการตลาด ทั้งในและต่างประเทศโดยส่งเสริมและสนับสนุนการนำอาหารและสินค้าเกษตร ที่มีคุณภาพมาตรฐานไปสู่ครัวของโลก เช่น การผลิตโคเนื้อ และผักปลอดสารพิษ เพื่อการส่งออก เป็นต้น

1.2 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากโซ่การผลิต (Value Chain)

(1) การพัฒนารายได้จากโครงสร้างพื้นฐานการตลาด โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานการตลาดภายในจังหวัด ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ โรงสี โรงอบ ลานตาก ตู้ฟัก ร้านค้าชุมชน ฯลฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการสำรวจจัดเก็บข้อมูลจำนวน/ชนิด และการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานการตลาด การฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับองค์กรเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ เพื่อการผลิต การแปรรูป สนับสนุนการซ่อมแซมปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับองค์กรที่เข้มแข็ง การโยกย้ายโครงสร้างพื้นฐานการตลาดเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุดตามความจำเป็นและเหมาะสม

(2) การสร้างโอกาสในการสร้างรายได้จากโซ่การผลิต (Value chain) โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่วัตถุดิบการเกษตรตามยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ถั่วเหลือง โคนม โคเนื้อ ไข่พื้นเมือง ปลาน้ำจืด ยางพารา ผักปลอดสารพิษ และส้มเขียวหวาน โดยให้กำหนด Zoning การปลูกส้มเขียวหวานด้วย การส่งเสริมแปรรูปตามแผนวิสาหกิจชุมชน และอุตสาหกรรมเกษตร SMEs ตามแนวทาง หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเพิ่มมูลค่าสินค้า การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปการบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีศูนย์กลางการพัฒนาการผลิต การรวมกลุ่มการผลิตการแปรรูปด้านยางพาราและผลิตผลการเกษตรอื่น ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนสร้างโรงงานผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลัง และอ้อย สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และวิทยาการจัดการผลผลิตเพื่อการแปรรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์

ตลอดจนจัดหาและสนับสนุนเงินลงทุนดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบ Long Stay

1.3 การวิจัยและพัฒนา (R & D) การจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD)

(1) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) จัดระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาการเกษตร รวมทั้งการเร่งจดทะเบียนพันธุ์พืชและทรัพย์สินทางปัญญา โดยการประสานและส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย/การคิดสรรเทคโนโลยีด้านพันธุ์เพื่อการเกษตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและวิทยาการจัดการผลผลิต การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์ การวิจัยและพัฒนากระบวนการทำฟาร์ม การวิจัยทางสังคมวัฒนธรรมด้านการเกษตร

(2) การจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ตามนโยบายสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication Technology : ICT) เพื่อให้การบริการทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมในทุกระดับทั้งแนวราบและแนวตั้ง โดยการเพิ่มศักยภาพการติดต่อสื่อสารที่ใช้ระบบสารสนเทศทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และอินเทอร์เน็ตตำบล การพัฒนาและสร้างความเชื่อมโยงระบบข้อมูลด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร การจัดทำทะเบียนฟาร์ม การจัดทำทะเบียนเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร การจัดทำข้อมูลด้านการตลาดและระบบการซื้อขายสินค้าเกษตรที่ชัดเจน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีศูนย์ปฏิบัติการเชื่อมโยงเครือข่ายภายในจังหวัดผ่านเครือข่ายระบบ Internet Website ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development : HRD) โดยมุ่ง

พัฒนาแกนนำเกษตรกร ผู้แทนองค์กรเกษตรกร รวมทั้งบุคลากรภาครัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งทักษะวิทยากรสมัยใหม่ในการให้บริการแก่เกษตรกร โดยการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาการเกษตรของชุมชนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการและการตลาด การสร้างแกนนำและวิทยากรเกษตรแต่ละสาขาในชุมชน และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการมีโอกาสได้พัฒนาตัวเองทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติอย่างเพียงพอ

2. การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสินค้า SMEs

- (1) สนับสนุนเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP ให้เป็นสินค้าระดับ 5 ดาว
- (2) ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตให้เป็นวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม
- (3) สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายการตลาด ผู้ผลิตสินค้า OTOP และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs

(4) การวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิต การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ และคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยและมีมาตรฐานสูงขึ้น

(5) สร้างและพัฒนาระบบการจำหน่ายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) สินค้า OTOP และสินค้า SMEs

3. การสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านอุตสาหกรรม

3.1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมส่งออกของภูมิภาค

(1) พัฒนาและสนับสนุนอุตสาหกรรมใหม่ โดยพัฒนาให้ขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการผลิตและการฝึกอบรมบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เพื่อการพัฒนาไปสู่การเป็นสวนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software Park) ที่เชื่อมโยง กับสวนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของประเทศได้

(2) ส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ของภาคอุตสาหกรรมฯ วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน

(3) เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ โดยการพัฒนาศักยภาพความสามารถด้านการประกอบการหรือการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้เป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมใหม่ (New Entrepreneurs Creation = NEC)

(4) เสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน เพื่อให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมทั้งภูมิภาค โดยการอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลการลงทุน และการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดบริการเดียว (One Stop Service) เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถขอรับบริการได้สะดวก

(5) สนับสนุนสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ศึกษา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อต่อยอดอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรให้มีความหลากหลายและมี คุณภาพยิ่งขึ้น เช่น มันสำปะหลัง สมุนไพร ให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป อาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น

4. การสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการค้า การบริการ และการส่งออก เพื่อพัฒนาขอนแก่นให้มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และการบริการในภูมิภาค

(1) พัฒนาระบบบริการขนส่งทางรถไฟ ด้วยระบบการขนส่งแบบตู้คอนเทนเนอร์ ให้เชื่อมโยงกับระบบการขนส่งทางรถยนต์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ขอนแก่นเป็นศูนย์กลางขนส่งในภูมิภาค

(2) สนับสนุนและพัฒนาด้านการบริการรักษาพยาบาล เพื่อให้ขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์ในภูมิภาคและอนุภาคอินโดจีน โดยจัดตั้งองค์กรและพัฒนาเครือข่ายการบริการด้านรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐานการบริการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพ รวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการบริการทั้งในภูมิภาคและอนุภาคอินโดจีน

(3) สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาคุณภาพบริการด้านการรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะแพทย์แผนไทย เช่น การนวดแผนไทย และยาสมุนไพร

(4) สนับสนุนธุรกิจการจัดประชุม/สัมมนา ให้มีมาตรฐานการมุ่งสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางการประชุมสัมมนาในภูมิภาค ด้วยการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการควบคุม ดูแลมาตรฐานการบริการเพื่อคุณภาพการบริการอย่างประทับใจ โดยเน้นการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการที่ได้ระดับมาตรฐานสากล ภายใต้กลไกการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนาตลาดกลาง คลังสินค้าทางการเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมและกระจายสินค้าในจังหวัดและจังหวัดรอบข้าง

(6) พัฒนาตลาดสินค้าและบริการในจังหวัด เพื่อการค้าภายในประเทศและการส่งออก โดยการ

- ส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องหมายการค้าของตนเอง
- เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทุกระดับรวมทั้งการส่งออก
- ส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
- ส่งเสริมการค้าผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) โดยพัฒนาอินเทอร์เน็ตตำบลให้เชื่อมโยงเครือข่ายทุกระดับ
- สร้างและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้บริการทั้งภาครัฐและเอกชน
- สร้างและพัฒนาระบบการให้บริการการลงทุนและการส่งออกแบบครบวงจร

(One Stop Service)

- ส่งเสริมผู้ประกอบการส่งออกให้เป็นผู้แทนเพื่อการส่งออกสินค้าในจังหวัด (Intertrader)

(7) รักษาความเป็นธรรมทางการค้า ปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค และการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

- ให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองในการซื้อสินค้าและบริการทั้งในด้านราคา ปริมาณ คุณภาพ และความปลอดภัย
- ส่งเสริมผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็งในการรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการที่ดี (บรรษัทภิบาล)

5. การสร้างศักยภาพการแข่งขันการท่องเที่ยว

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และงานเทศกาลสำคัญของจังหวัด ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ผ่านสื่อทุกแขนง และระบบเครือข่ายสารสนเทศ

5.2 สนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ โดย

(1) สนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงกลุ่มพื้นที่ให้มีการจัดการที่ดี และก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น อุทยานแห่งชาติภูเวียง พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ หินช้างสี อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน เขื่อนอุบลรัตน์ พระธาตุขามแก่น เป็นต้น

(2) การสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว รูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวในเชิงกีฬา สันทนาการ และอาหาร เป็นต้น

5.3 ปรับปรุงคุณภาพการบริการและสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เช่น ถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายชี้ทางแหล่งท่องเที่ยว การบริการและ / หรือ การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

5.4 สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างครบวงจร

5.5 ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวแบบ Cluster และ Routing เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัด เช่น อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ หินช้างสี เขื่อนอุบลรัตน์ ตลอดจนเส้นทางเชื่อมโยงในภูมิภาค ข้ามภูมิภาคไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านในฐานะที่เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคอีสาน

5.6 เพิ่มขีดความสามารถด้านศักยภาพของบุคลากรในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อรองรับด้านการจัดประชุมสัมมนา ให้มีคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อความพร้อมสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางการประชุมสัมมนาในภูมิภาค

5.7 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่ระดับสากล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

5.8 พัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และปลูกจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	การพัฒนาทุนมนุษย์
------------------------	-------------------

เป้าหมาย

1. พัฒนาคคนในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต กล้าคิด กล้าทำ เสียสละ พึ่งพาตนเอง และทุนทางสังคมที่มีอย่างหลากหลายในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีคุณค่า มีคุณภาพ และเป็นแหล่งเรียนรู้ ต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ ทักษะฝีมือแรงงานให้ทันสมัย สามารถแข่งขันกับตลาดในภูมิภาคและนอกประเทศได้

กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนา

1. การยกระดับการศึกษา ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

1.1 ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันศาสนาในการจัดบริการการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริการด้านโภชนาการอนามัยแม่และเด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางสมองที่พร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

1.2 ขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน โดยส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 เสริมสร้างความพร้อมของสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานสากล พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งความรู้ของคนทุกวัย

1.4 พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ให้ถึงระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

1.5 พัฒนาระบบการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ปัญหา ทักษะ รู้จักคิด และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการพัฒนาและจัดหาแหล่งการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้แก่ชุมชน เช่น การจัดเวทีประชาคมท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

2. การรักษา ฟื้นฟู และเสริมสร้างทุนทางสังคมที่ดี

2.1 พัฒนาส่งเสริมให้ครอบครัวมีความมั่นคง มีความพร้อมในการดูแลสมาชิกในครอบครัวให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมที่สมบูรณ์

2.2 พัฒนาส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นสถาบันการเรียนรู้แห่งแรกของการพัฒนาทุนสังคมที่ดี และเข้มแข็ง

2.3 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทุนทางสังคมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตระหนัก และมีจิตสำนึกที่จะร่วมกันฟื้นฟู รักษา และพัฒนาทุนทางสังคม

2.4 พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรในวงการศาสนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในแก่นแท้ของศาสนาและวัฒนธรรม ควบคู่กับการพัฒนาทักษะ และสร้างโอกาสในการเผยแพร่ให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2.5 พัฒนาประชาชนและองค์กรชุมชนด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในแก่นแท้ของศาสนา วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและสร้างโอกาสในการเผยแพร่ให้ทั่วถึง

2.6 พัฒนาฟื้นฟูและประชาสัมพันธ์ระบบคุณค่า ความเชื่อ และพฤติกรรมที่ดีงาม เช่น ความเมตตา เอื้ออาทร ความกตัญญูรู้คุณ การอ่อนน้อมถ่อมตน ความรักชาติ และความเป็นไทย เป็นต้น ด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความอบอุ่นแก่ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งด้านวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ให้สามารถผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม

2.7 เสริมสร้างค่านิยมที่ดีงามให้คนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการสร้างค่านิยมในการปกป้อง ค้ำครอง และเชิดชูยกย่องคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม

2.8 ส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาเป็นคนดีในสังคม มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

2.9 การลดละอบายมุข ขจัดค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

(1) สร้างทัศนคติ ค่านิยมและบรรทัดฐานในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพึงเพื่อ พุ่มเฟิยตกเป็นทาสวัตถุนิยม เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเชื่อด้านไสยศาสตร์ การเสี่ยงโชค การพนันและพฤติกรรมที่ไร้ระเบียบวินัย เอาเปรียบสังคม

(2) สร้างระบบกลไกในการปกป้องคนดี ควบคู่กับการกำจัดมิชฌาชีพที่แฝงอยู่ในวงการศาสนา สื่อและสถาบันต่าง ๆ

3. การพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงาน

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลแรงงาน ทั้งด้านอุปสงค์ อุปทาน และศักยภาพของแรงงาน

3.2 พัฒนาศักยภาพกำลังแรงงาน ในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ โดยเพิ่มทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และ IT ให้กับแรงงาน

3.3 พัฒนาระบบการจ้างงาน โดยพัฒนาระบบการหางานและการบรรจุงานด้วยคอมพิวเตอร์ และพัฒนาระบบบริการส่งแรงงานไปต่างประเทศ ในลักษณะการบริการแบบครบวงจร (ONE STOP SERVICE)

3.4 การพัฒนาระบบการช่วยเหลือครอบครัวแรงงาน โดยเน้นการสร้างระบบเชื่อมโยงข่าวสารและเครือข่ายการดูแลครอบครัวแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ

4. การเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์ และมีหลักประกันสุขภาพทุกกลุ่มอายุ

4.1 ส่งเสริมพัฒนากีฬาและสันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพอนามัย ระเบียบวินัย และการพัฒนากีฬาเพื่อมุ่งสู่ ความเป็นเลิศ

(1) ส่งเสริมและพัฒนากีฬาให้ได้มาตรฐานสากลทั้งด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม

(2) ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา และการออกกำลังกายในทุกระดับในทุกพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง

(3) ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาของจังหวัดเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เช่น มวย ตะกร้อ ฟุตบอล และเทนนิส เป็นต้น

(4) ส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายและเป็นแหล่งเรียนรู้แก่คนทุกวัย

(5) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

4.2 ส่งเสริมการสร้างสุขภาพและป้องกันโรค การควบคุมโรคทั้งด้านร่างกาย จิตใจ โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมมีการบริโภคที่ถูกต้อง

4.3 ส่งเสริมการสร้างหลักประกันสุขภาพให้ครบทุกพื้นที่ และจัดบริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐาน และเป็นธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5	การจัดระบบการบริหารจัดการ
------------------------	---------------------------

การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ระบบบริหารจัดการที่มีอยู่ปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาที่ผ่านมาได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของระบบบริหารจัดการที่ดี โดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้มีการปรับปรุงกลไก ภาครัฐ และเปิด โอกาสให้ประชาชนจากทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น แต่การ ดำเนินงานส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ไม่เพียงพอ และไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนดำเนินงานโดยขาดประสิทธิภาพ เน้นการใช้ ดุลยพินิจ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้อง และผลประโยชน์ การพัฒนาไม่ได้กระจายไปสู่ ประชาชนอย่างทั่วถึง และเป็นธรรมแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การ บริหารจัดการที่ดี โดยจำเป็นต้องปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดีเกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของ สังคมไทย ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ให้ทุกภาค ส่วนของสังคม ทั้งภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว ให้เป็นพื้นฐานสำคัญในการ พัฒนาเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและการพัฒนาที่ดีขึ้น
2. เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ยึดหลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชน มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากประชาชน และสังคมโดยรวม
3. เพื่อสนับสนุนกระบวนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

เป้าหมาย

1. ภาครัฐมีระบบและกลไกการทำงาน ทั้งระบบการบริหารจัดการ ระบบงบประมาณ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถวัดผลงาน และผลการให้บริการแก่ประชาชนได้ทั้งด้านความพึงพอใจ และ ต้นทุนการดำเนินงาน โปร่งใส มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อประชาชน และสังคมมากขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะ และการ พัฒนารายได้ของตนเองเพิ่มขึ้น มีระบบและกลไกสนับสนุนการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและความโปร่งใส

แนวทางและมาตรการการพัฒนา

1. สร้างเสริมระบบการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ในทุกระดับ

1.1 สร้างเสริมให้ภาครัฐตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ โดยยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการคือ

1.1.1 หลักความรับผิดชอบ เสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และปัญหาของประชาชน มีความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบผลจากการกระทำ

1.1.2 หลักคุณธรรม เสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย

1.1.3 หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจในการพัฒนา

1.1.4 หลักความคุ้มค่า โดยบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด ให้มีการใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1.5 หลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนได้รับทราบ และมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน

1.1.6 หลักนิติธรรม บังคับใช้กฎหมายให้เกิดความเสมอภาค และเป็นธรรมต่อประชาชน

1.2. การกระจายอำนาจและธรรมาภิบาล

1.2.1 โดยการกระจายอำนาจการตัดสินใจในการพัฒนาแก่ชุมชนในท้องถิ่น ด้วยการปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐจากการเข้ามาเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเอง

1.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรชุมชนมีขีดความสามารถในการประเมินศักยภาพชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการชุมชน การจัดทำแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน แผนการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

1.2.3 เร่งรัดจัดสรรเงินอุดหนุนให้ชุมชนและงบถ่ายโอนให้ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน

1.2.4 ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามแผนของชุมชน

2. การบริหารจัดการการเงิน การคลัง และงบประมาณ เพื่อเป็นการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ควบคู่ไปกับการปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบโดยมีมาตรการ ดังนี้

2.1 การปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการการเงิน การคลัง และงบประมาณ ให้รวดเร็วถูกต้องมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและตัวชี้วัดที่ชัดเจน

2.1.1 การจัดทำงานงบประมาณตามกระบวนทัศน์ใหม่ใช้หลักการและวิธีการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด โดยใช้มาตรฐานการจัดการด้านการเงิน 7 Hurdles ประกอบด้วย

1. การวางแผนงบประมาณ
2. การคำนวณต้นทุนผลผลิต
3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ
5. การบริหารสินทรัพย์
6. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
7. การตรวจสอบภายใน

2.1.2 การใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีแผนปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายเงิน งบประมาณและการคำนวณต้นทุนผลผลิตโดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ชัดเจน

2.1.3 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างใช้หลักการและวิธีการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับพัสดุ การจัดหาพัสดุโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์(e -Auction) ให้ความโปร่งใสตรวจสอบได้

2.1.4 การบริหารการคลังใช้หลักการและวิธีการนำวินัยทางการคลังของกระทรวงการคลังมาเป็นเครื่องมือ

2.1.5 สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีการพัฒนารายได้ของตนเอง โดยการจัดทำเป็นแผนที่ภาษี เพื่อให้การจัดเก็บภาษีได้อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดหารายได้จากทรัพย์สินของตนเอง

2.2 การป้องกันและปราบปรามการเรียกรับผลประโยชน์อันมิชอบจากการให้บริการของภาครัฐ

(1) ปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมรวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกของข้าราชการ/พนักงานของรัฐให้มีคุณธรรม จริยธรรม โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง การให้ความรู้ เรื่องการส่งเสริมจริยธรรมแก่ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ

(2) กระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐลดขั้นตอน และระยะเวลาในการให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งเพิ่มเวลาการให้บริการแก่ประชาชนนอกเหนือจากเวลาราชการปกติ

(3) จัดตั้งศูนย์รับแจ้งข่าวและการร้องเรียน

(4) ยกย่องและส่งเสริมบุคคลและหน่วยงานที่ดีเด่น เพื่อเป็นตัวอย่าง และเป็นผู้นำต่อไป

(5) กำหนดมาตรการและบทลงโทษผู้กระทำการทุจริต ทั้งโดยกฎหมายและสังคม

2.3 การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตจากการจัดซื้อ จัดจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ

- (1) ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างทาง Internet Website ของจังหวัด
 - (2) กำหนดพื้นที่การให้บริการ(Zoning) ในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
- แก่หน่วยงานภาครัฐภายในจังหวัดเพื่อให้การบริหารจัดการประมูลในภาพรวม ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
 - (4) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างจังหวัด ทำหน้าที่กำกับดูแล บริหาร ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและตรวจสอบได้
 - (5) มีศูนย์จัดฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นหน่วยงานมหาวิทยาลัยของรัฐ

3. การพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง

- 3.1 กระจายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริการของรัฐสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง มีความเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองทุกชั้นตอนทุกระดับอย่างอิสระ
- 3.3 พัฒนาการเรียนรู้รัฐธรรมนูญให้ประชาชนเข้าใจสิทธิ หน้าที่ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3.4 เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการแก่บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยใช้กระบวนการประชาคมทางการเมือง และพัฒนาต่อเนื่องให้เป็นวัฒนธรรม
- 3.5 เสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงให้แก่ นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชนทุกระดับ
- 3.6 ส่งเสริมระบบและกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้สามารถ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างเป็นเอกภาพ
- 3.7 ปรับทัศนคติและการทำงานของข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ให้ดำเนินงานอย่างเป็นกลาง โปร่งใส ซื่อสัตย์ และเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม รับฟังความคิดเห็น และการตรวจสอบจากประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6	การสร้างความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยว
------------------------	--------------------------------------

1. วัตถุประสงค์

1. ทำให้แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น มีศักยภาพในการรองรับและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั่วไป
2. เพื่อสนับสนุนให้มีการฟื้นฟู และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อสร้างอาชีพให้กับชุมชนท้องถิ่นทั้งโดยตรงและทางอ้อม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการผลิตและเศรษฐกิจระดับชุมชน เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ใดก็จะต้องใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ซื้อผลิตภัณฑ์พื้นเมือง ตลอดจนการพักแรมก็ต้องใช้จ่ายเป็นค่าที่พัก

2. เป้าหมาย

1. ให้มีการจัดการสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่ดี มีการบริหารจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะรวมทั้งการควบคุมคุณภาพอากาศและเสียง
2. ฟื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน โดยคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว
3. สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนและท้องถิ่น

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- 3.1.1 ปรับปรุงทัศนียภาพ/สวนสุขภาพ
- 3.1.2 ปรับปรุงพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
- 3.1.3 ปรับปรุงเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว
- 3.1.4 จัดหาแหล่งและเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวใหม่

3.2 การพัฒนาระบบบริการด้านการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัย

- 3.2.1 พัฒนาศูนย์กลางในการวางแผนจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- 3.2.2 อำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยว
- 3.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่และน่าท่องเที่ยว

3.3 พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว

- 3.3.1 วางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามขีดความสามารถในการรองรับ โดยกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวให้ชัดเจน
- 3.3.2 ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
- 3.3.3 ปรับปรุงคุณภาพการบริการและสินค้าเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3.3.4 สนับสนุนองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวครบวงจร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
------------------------	---

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งทางด้านสังคม และเศรษฐกิจควบคู่กัน โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในสังคม

2. เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ยั่งยืน

2. เป้าหมาย

พัฒนาชุมชนและเมืองให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และชุมชน โดยมุ่งพัฒนาขอนแก่นให้เป็นเมือง “สถานที่สะอาด ดึงดูดตาสุขภาพ พลานามัยสมบูรณ์” เพื่อความอยู่สุขของประชาชน

3. แนวทางและมาตรการการพัฒนา

3.1 สงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ โดยการบริหารจัดการแบบ

บูรณาการเชิงพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน และยึดหลักธรรมาภิบาล

3.1.1 คัดกรองและกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

3.1.2 เร่งรัดการฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้แบบบูรณาการในเชิงระบบลุ่มน้ำ

- เร่งดำเนินการปลูกป่าบนพื้นที่ที่มีศักยภาพในเขตป่าอนุรักษ์ ป่าเอกชน ป่าสาธารณะ และป่าไม้ในเขตชุมชนเมือง

- ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์และปลอดภัย เพื่อความอุดมสมบูรณ์ให้แก่

ที่

เสื่อมโทรมเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนการผลิต

3.2 การฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อมชุมชน ศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว

3.2.1 ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูและจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองให้น่าอยู่และยั่งยืน

3.2.2 ส่งเสริมการสืบทอดประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิม

3.2.3 อนุรักษ์ ฟื้นฟู แหล่งธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3.3 ป้องกัน บำบัด ฟื้นฟู และลดมลพิษจากชุมชน อุตสาหกรรม สถานประกอบการ เกษตรกรรม และการคมนาคมขนส่ง

3.3.1 มลพิษชุมชน

- เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน สิ่งปฏิกูล ขยะติดเชื้อ และกากของเสียอันตราย
- สนับสนุนการจัดการน้ำเสียชุมชน

3.3.2 มลพิษอุตสาหกรรม

- กำหนดบริเวณสถานที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- ส่งเสริมให้มีการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.3.3 มลพิษจากเกษตรกรรมและปศุสัตว์

- สนับสนุนให้มีการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการให้เกิดจิตสำนึกและเห็นความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มและสถานประกอบการ

3.3.4 มลพิษจากแหล่งท่องเที่ยว โดยการเสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว

3.3.5 มลพิษจากการคมนาคมขนส่ง โดยรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการและประชาชนมีส่วนร่วมและเฝ้าระวังแหล่งกำเนิด

3.4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.4.1 พัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อมโยงเครือข่ายการบริหารจัดการร่วมกันแบบบูรณาการเชิงระบบลุ่มน้ำโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.4.2 ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชนและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

3.4.3 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเครือข่ายข้อมูลเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.4.4 เสริมสร้างการใช้ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.4.5 เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

3.4.6 ส่งเสริมการจัดเวทีสาธารณะในการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อม

3.4.7 พัฒนาเครื่องมือในการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยกำหนด ตัวชี้วัดที่ชัดเจน และประชาชนมีส่วนร่วม

บทที่ 6

การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

6.1 แนวทางการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2546 เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาให้แผนพัฒนาท้องถิ่นตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของท้องถิ่น รวมทั้งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับจังหวัดและระดับกลุ่มจังหวัด ตลอดจนทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนพัฒนาประจำปี โดยให้ทบทวนจากแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ. 2545 -2549) ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับจุดหมายยุทธศาสตร์การพัฒนา

6.1.1 องค์กรในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

6.1.1.1 คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

1. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานกรรมการ
2. รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน กรรมการ
3. ปลัดจังหวัด กรรมการ
4. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด กรรมการ
5. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด กรรมการ
6. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคัดเลือก จำนวนสามคน กรรมการ
7. ผู้ทรงคุณวุฒิที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคัดเลือก จำนวนสามคน กรรมการ
8. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด กรรมการ
9. ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดที่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัดคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ
10. ผู้แทนรัฐวิสาหกิจในจังหวัดที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ
11. ผู้แทนประชาคมจังหวัดที่ประชาคมจังหวัดคัดเลือก จำนวนสามคน

12. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรรมการและเลขานุการ
94

13. ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ปัญหาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น
2. เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาและติดตามประเมินผลแผนพัฒนา
3. ให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนา

6.1.1.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ประกอบด้วย

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานกรรมการ
2. หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรรมการ
3. เจ้าหน้าที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
ที่โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดมอบหมาย กรรมการ
4. ผู้แทนประชาคมจังหวัดที่ประชาคมจังหวัดคัดเลือก
จำนวนสามคน กรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ กรรมการและเลขานุการ
6. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนหรือ
ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่นายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. วิเคราะห์และประสานแผนงานโครงการของท้องถิ่น
3. จัดทำร่างแผนพัฒนา

6.2 การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ข้อ 38 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) ประธานสภาท้องถิ่น	ประธานคณะกรรมการ
(2) ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คัดเลือกกันเอง
จำนวนสองคน	กรรมการ
(3) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่คัดเลือกกันเอง
จำนวนสองคน	กรรมการ
(4) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สภาท้องถิ่น
คัดเลือกจำนวนสองคน	กรรมการ
(5) ผู้แทนฝ่ายบริหารที่คัดเลือกกันเอง
จำนวนสองคน	กรรมการ
(6) ผู้ทรงคุณวุฒิที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก
จำนวนสองคน	กรรมการ

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

ข้อ 39 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ติดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

- (4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ข้อ 40 เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวมและเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยอาจจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม